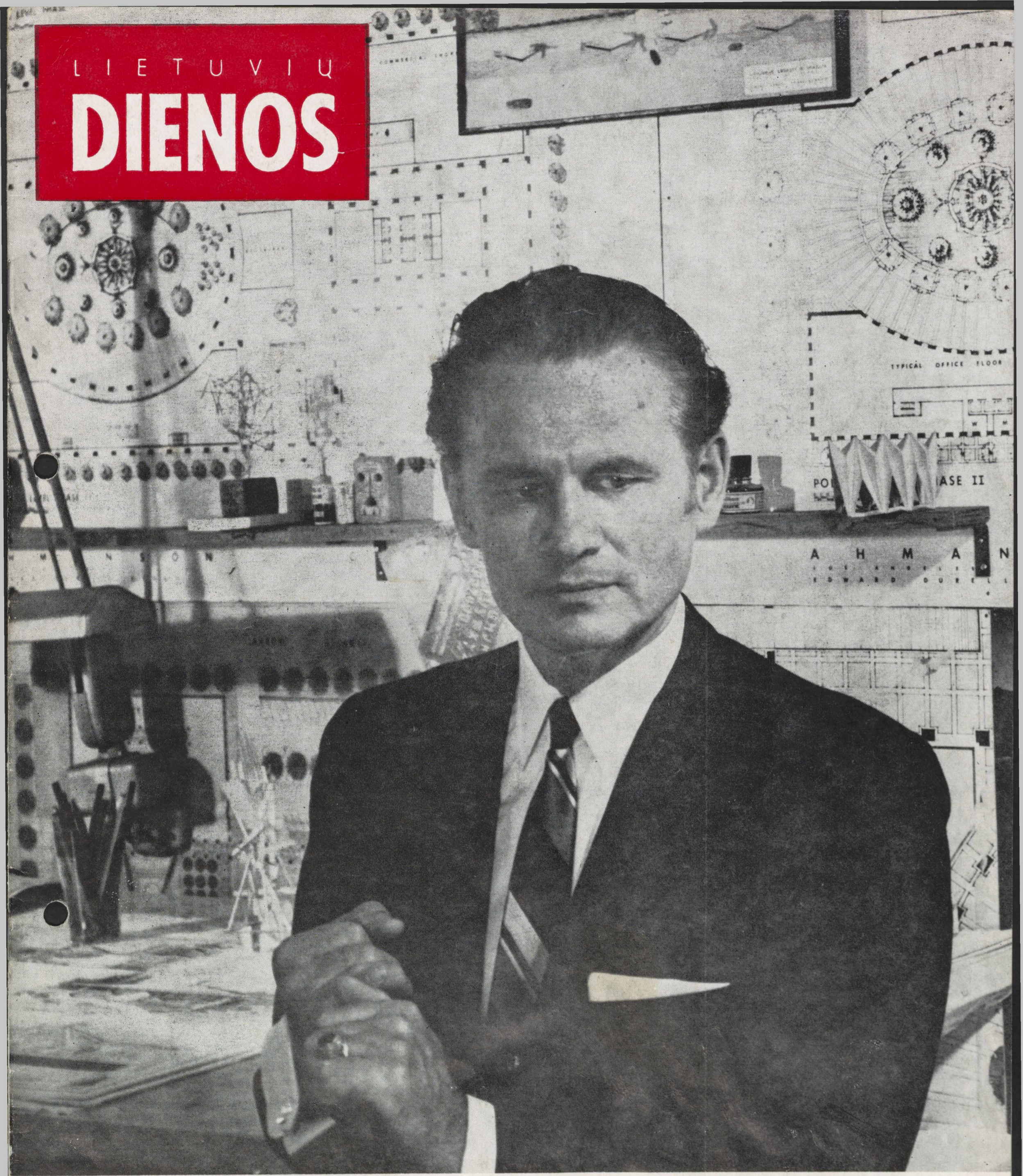

LIETUVIŲ
DIENOS

ARCHITEKTAS EDMUNDAS ARBAS

LITHUANIAN DAYS
JUNE 1970

1970 M. BIRŽELIO MĖN.

LIETUVIŲ
DIENOS
LITHUANIAN DAYS

4364 Sunset Blvd., Hollywood, Ca. 90029
Telefonas: 664-2919

1970, birželis Nr. 6 (205)
Eina XXI metai
June, 1970 No. 6 (205)
Vol. XXI

Vyriausias Redaktorius / Editor-in-Chief
Bernardas Brazdžionis

Literatūros Redaktorius / Literature Editor
Juozas Tininis

Foto Redaktorius / Photo Editor
Daumantas Čibas

Anglų k. Redaktorius / Senior English Editor
Milton Stark

Anglų k. Redaktorius / English Editor
Alfonsas Milukas

Leidėjas / Publisher

Anthony F. Skirius

Administratorius / Circulation Manager
Juozas Andrius

Straipsniai, autoriaus pasirašyti pavarde, slapyvardžiu ar inicialais, nebūtinai reiškia ir redakcijos nuomonę. Signed or initialed articles do not necessary reflect the opinion of the editors or of Lithuanian Days magazine. Žodinę ir visą kitą medžiagą, spausdintą "Lietuvių Dienų" žurnale, LD leidykla pasilaiko teisę panaudoti kitais atvejais be atskiro susitarimo.

Publishers reserve the right to reprint any or all matter published in Lithuanian Days magazine without separate agreement with the authors.

Rankraščius ir kitą medžiagą, jei kitaip nesusitarta, redakcija taiso ir tvarko pagal savo nuožiūrą. Manuscripts or other matter submitted for publication in Lithuanian Days magazine will be edited at the discretion of the editors, unless otherwise agreed upon.

Panaudojant medžiagą, prašoma pažymėti šaltinį. Republication of material from "Lithuanian Days" permissible only with indication of this source.

"LIETUVIŲ DIENOS" YRA SUJUNGTOS SU "KALIFORNIJOS LIETUVIŲ", LEISTU 1946-49 M.
"LITHUANIAN DAYS" IS COMBINED WITH "CALIFORNIA LITHUANIAN", PUBLISHED 1946-49.

Prenumerata atnaujinama automatiškai, nelaukiant atskiro pranešimo. Nutraukdamas prenumeratą, skaitytojas administraciją painformuoja laišku.

If subscription is to be discontinued at expiration, notice to that effect should be sent; otherwise it will be renewed automatically.

Leidžiama kas mėnuo, išskyrus liepos ir rugpiūčio mėn.
Published monthly, except July and August.

Atskiro nr. kaina 85 centai. Single copy 85¢

Prenumerata metams \$8.00 bet kuriame pasaulio krašte.
Subscription \$8.00 per year in any country of the world.
Garbės prenumerata / Honorary subscription \$12.00.

"Second Class Postage Paid at Los Angeles, California".

TURINYS / CONTENTS

Šviesesnei dienai.	3
Metinė BATUNO konferencija. B. K.	4
SPAUDOJ IR GYVENIME:	
Žygliai už tikėjimo laisvę.	6
Kaip įsigyti automobilį Lietuvoje?	6
Lietuvos astronomas Australijoje.	6
Antrąkart areštuotas. Apie Amalriką ir jo knygą. A. Milukas.	7
A. Kairys, Graži ryto saulė. Ištrauka iš premijuoto romano "Ištikimoji žolė".	8
Bendruomeninio gyvenimo kronika.	10
KNYGOS IR AUTORIAI:	
Recenzijos, kronika.	10
B. M. Architektas Edm. Arbas.	11
Arch. E. Arbo premijuoti darbai.	12-13
VEIDAI IR VAIZDAI.	
Iliustruota kronika.	14-15
LIETUVIŲ RADIOJ PROGRAMOS	16

ENGLISH SECTION

Captive Nations Week. Manifesto 1970.	17
Joe Balsis — The Iron Man of Billiards, by Tony Yuknis.	18
Curriculum Vitae, by A. Kairys.	19
Lithuanian History in Stamps. Part CXXVI. By A. Bernotas.	20
Books and Periodicals.	
Thesaurus of the Lithuanian Language. ..	20
Footbridges and Abysses.	20
LITHUANIANS MAKE NEWS.	21
Iš dailės parodų.	21 - 23

VIRŠELIAI / COVERS

Pirmasis / Front Cover

Architektas Edmundas Arbas, Santa Monica, architektūrinio konkurso lietuviškam "savaitgalio vasarnamiui" sukurti I-mos premijos laimėtojas.

Foto Pr. Gasparonis

Lietuviškai arch. E. Arbo biografiją ir apie jo kūrybinį darbą skaitykite 11, 12 ir 13 puslapiuose, kurie yra iliustruoti foto nuotraukomis ir braižiniais.

Architect Edmund Arbas of Santa Monica, Ca., is a winner of the first prize for a weekend summer-house in the national competition sponsored by ALIAS & PLIAS Association in Cleveland, USA, and Toronto, Canada.

E. Arbas born in Lithuania, Trakai. His engineering studies began in Kaunas and architectural in Vienna, Austria, and Stuttgart, Germany and finally at Lawrence Institute of Technology, Detroit, Mich.

1956 he passed State Board examination in Michigan for professional practice in architecture and 1958 National Council (NCARB) registration examination.

1959 E. Arbas with family moved to California where he received professional practice in architecture registration 1963.

Since he came to United States he gained his professional experience in architecture by working with various most outstanding architectural offices as: Aero Saarinen, Swanson, Charles Luckman. Presently E. Arbas is with world famous architect Edward Durell Stone F.A.I.A. in Los Angeles and has been involved in various planning, design and coordination responsibilities on the Ahmanson cultural and financial Center, which is now under construction. (See page 12).

1959, E. Arbas won 1-st prize award in the international competition for his unusual design of Lithuanian Embassy in Brazilia, new capital of Brazil. The winning project was widely publicised in leading American and national architectural magazines and newspapers. Besides he has been awarded a number of other prizes in architecture and art.

E. Arbas is very active not only in professional field but at the same time also in American - Lithuanian cultural organizations, always in leading capacities.

Presently he is a president of Lith. Foundation in Los Angeles, Lith. Community, Lith. Frontas, Arch. Eng. Association vicepres. etc.

E. Arbas is recognized by "Who's Who is the West", Dictionary of International Biography, Lithuanian Encyclopedia.

He is contributor of outstanding articles on art and architecture in the Lithuanian magazines and newspapers.

More — 11,12 and 13 pages.

Naujoji BATUNo valdyba su garbės svečiais.

New officials of BATUN (United Baltic Appeal) elected during the annual conference in New York on April 18, 1970, together with some official guests.

From left to right: V. Vinkman, Estonian, R. Wirkmaa, Estonian, exec. chairman K. Miklas, Consul-gen. of Estonia E. Jaakson, E. Kulber, M. Aguilera, chairman of American to Free the Captive Nations Committee, Consul-gen. A. Simutis, V. Mayevsky, Chairman of American Friends of Antiboldshevik Bloc, Washington, D.C., Rev. N. Trepša, Latvian, I. Rupners, Dr. H. Ainsso, Estonian. (Missing are N. Umbrazaitė, vice-chairman, and Msgr. J. Balkūnas, Director and chairman of the conference).

Šviesesnei dienai

Kalbant apie finansinius - materialinius fondus, keliais žodžiais teko apibūdinti milijoninį Lietuvių Fondą ir Balfą. Vienas, sudėjus milijoną, bus nepajudinamas, nepraimamas, naudojamas tik nuošimčiams auginti ir duoti; Balfas – nuolat dedamas ir vis išsenkantis, išdalinamas, ištrupinamas plačiajame pasauly reikalingiems materialinės paramos lietuviams. Prie šių fondų reiktų dar pridėti Tautos Fondą, remiantį Vliko darbus, ir Alto aukas, kurios surenkamos Vasario 16 minėjimo proga ir padalinamos Alto bei Vliko politiniams užmojams finansuoti.

Amerika – daugelio aukomis mokslo, tyrinėjimų, ligoninių, meno institucijų išlaikymo kraštas. Universitetams, muziejams, tyrimų laboratorijoms, ne tik aukojama, bet ir testamentais paliekama milijoninės sumos.

Lietuviai iki šiolei prie to dar nebuvo priaugę, – tik tas vienas Jonas Krukonis savo milijoninį uždarbį pavedė Lietuvių Fondo dispozicijai. Šiaip jau daugumas dar vis “kuriasi”, taupo savo “juodai dienai”, gal nė nepagalvodami, kad juodžiausia jo diena bus tada, kai jis gulės jau graboriaus malonėje, ir ir jokios santaupos nebegalės jo likimo pašviesinti. O taip jau ne vienam atsitiko, tik, deja, tie atsitikimai vi s dar nepamoko “taupytojų”, kaip ano Pietų Bostone namo rūsy

staiga mirusio gyvanašlio, besimaitinusio vien kaulų sriuba ir dirbusio dvi pamainas, ar Kalifornijoje šį pavasarį mirusios Lietuvoj prieš 78 metus gimusios X našlės, kuri senuose drabužiuose ir poroje bankų laikė “įšaldžiusi” ateičiai apie 40 tūkstančių, gi pati gyveno iš valdžios duodamos beturčio pašalpos.

Taupyti “juodai dienai” (amerikiečiai, be rods, sako “lietingai dienai”) yra lietuvių užsisenėjusi liga, ir iš jos reiktų bendruomeniškai gydytis. Taupumas iki šiol buvo laikoma viena iš gerųjų lietuvių būdo dorybių. Bet nebe šiems laikams, kai vertybės keičiasi greitais tempais. Nors po I pas. karo bent keletą kartų teko keisti valiutą, ir dėl devalvacijos patirti gana skaudžių nuostoių, lietuvis ir laisvajame pasauly vėl “taupo”, vėl krauna į kojine ar investuoja į apartmentus ar sklypus (kurie po 100 metų dešimteriopai pabrangsi!), tuo tarpu nepajėgdami nusipirkti lietuviškos knygos, paveiklo ar nueiti į lietuvišką koncertą. O kalbame apie šviesesnę tėvynės rytojų, apie gražesnę ateitį, tuo tarpu tamsindami dabartį, juoda paversdami šiandieną. Daugiau rūpindamiesi savąja kultūra, “taupykime” ne “juodai”, bet “šviesiai dienai”. Tuo įprasminsime ir savo “šviesiai dienai”. Tuo įprasminsime ir savo

Prof. Didimo Rios, Panamos ambasadorius prie Jungtinių Tautų; jis su savo dukterimi Anna Matilda atsilankė BATUNo metinėje konferencijoje ir pasakė kalbą. Kairėje — BATUNo vykd. pirm. Kęstutis K. Miklas.

The Ambassador of Panama at the United Nations, prof. Didimo Rios, appears at the annual conference of BATUN. To his right are his daughter Anne Matilde Rios, and Rev. N. Trepša, vicechairman of BATUN; to his left — Mario Aguilera, chairman of the American Committee to Free the Captive Nations, and executive chairman eng. Kęstutis K. Miklas.

Metinė BATUN'o konferencija

BATUN'as, kurio tikslas kelti Lietuvos, Latvijos ir Estijos kraštams laisvės, laisvo apsisprendimo ir nepriklausomybės klausimą Jungtinėse Tautose, šiemt balandžio 18, Pacem in Terris auditorijoje prie Jungtinių Tautų būstinės, buvo sušaukęs savo ketvirtąją metinę konferenciją, su tikslu supažindinti ne tik batuniečius, bet ir visą pabaltiečių visuomenę apie savo veiklą per praėjusius metus, pristatyti viešai savo ateities veiklos planus ir gauti jiems pritarimą.

Konferencija buvo pradėta 10 val. ryto. Atidaromąjį žodį tarė Batuno vykdantysis pirmininkas inž. Kęstutis Miklas, kuris bendrais bruožais pakalbėjo apie Batuno organizaciją, nušvietė šios konferencijos tikslą.

Invokacijos maldą sukalbėjo New Yorke Liuteronų parapijos klebonas kun. A. Tavil.

Šiai konferencijai vadovauti buvo pakviestas ir vienbalsiai išrinktas pirmas Batuno prezidentas, vienas iš pirmųjų Batuno steigėjų, dabartinis direktoriato narys ir lietuvių sekcijos pirmininkas prel. Jonas Balkūnas. Išrinkti — Olgerd Balodis (latvis) ir Vytautas Jurgėla.

Perimdamas šios konferencijos vadovavimą, prel. J. Balkūnas kiek plačiau palietė Batuno istorinius bruožus, jo vidinius varus kūrimosi stadijoje, neužgęstantį batuniečių entuziazmą ir kelius ir palaišnišką, dar nepilną, Batuno darbo pripažinimą ne tik pabaltiečių veiksmuose, bet ir plačioje visuomenėje.

Konferencijai išrinkus rezoliucijų bei naujos Batuno vadovybės rinkimų komisijas, sekė apyskaitiniai veiklos bei finansiniai pranešimai.

Plačiai apie Batuno veiklą per praėjusius metus padarė pats prezidentas kun. Norbert Trepša (latvis). Iš jo pranešimo paaiškėjo, kad Batunas daugiausia laiko paskyrė Jungtinių Tautų vizitacijai. Aplankyta 86 atstovybės, kai kurios net po pora kartu. Batuno delegacijos buvo priimtoms 25 ambasadoriu, 14 charge d'affairs, 12 ministeriu, 17 pasiun-

tinybių patarėjų ir 18 pasiuntinybių sekretorių. Iš tų vizitacijų surinkta daug vertingos medžiagos Pabaltijo kraštų bylai vesti. Dabar jau baigiama paruošti visų tų vizitų rezultatų studija ir su išvadamis buvo įteikta Jungtinėm Tautom.

Kitas didelis Batuno atliktas darbas perieitais metais — tai surengimas protesto manifestacijos prie JT, ryšium su Molotovo-Ribentropo klastingo pakto 30 metų sukaktim. (Žiūr. LD žurnalo 1969 m. nr. 9).

Dėka United Press International žinių agentūros žinios apie šią protesto demonstraciją pasiekė viso pasaulio spaudą. Šis pabaltiečių protestas buvo parduotas ir per New Yorke televiziją. Pabaltiečių spauda irgi šiltai prie visko prisidėjo. Ypatinga padėka tenka "Lietuvių Dienų" žurnalui, paskyrusiam beveik visą 1969 m. lapkričio numerį šiam įvykiui atžymėti. Priimta protesto rezoliucija dėl padarytos ir daromos skriaudos Pabaltijo kraštams buvo pasiūsta visoms atstovybėms prie JT. Buvo gauta visa eilė šiltų atsakymų, reiškiančių apgailestavimą dėl Pabaltijo nedalios ir pareiškiančių, kad su laiku šis padarytas smurtas bus atitaisytas.

Batunas visad buvo budrus visiems pasaulio politiniams įvykiams. Nepraleido nė vieno, nereagavęs savo aštriais memorandumais. Kai Latvijos Nepriklausomybės Akto signataras dr. Fricis Menders, virš 80 metų senumo, buvo vėl rusų suimtas ir nuteistas 5 metams sunkiųjų darbų kalėjimu, ir vien tik už tai, kad rašė savo atsiminimus ir davė kitiems paskaityti, Batunas tuo reikalu padarė plačią akciją, pasiekdamas net Žmogaus Teisių Komisiją prie JT.

Iš kun. Trepšos pranešimo taip pat paaiškėjo, kad Batuno istaiga turėjo labai daug raštinės darbo. 35 455 laiški vien per praėjusius metus buvo parašyti ir išsiūsti, kas sudarytu vidutiniškai 2954 raštus per mėnesį arba 136 — per vieną dieną.

Šalia viso to per pastaruosius 11 mėnesių buvo išleista 26 biuletiniai, kuriuos be jokio

atlyginimo Batunas išsiuntinėjo ne tik pabaltiečių spaudai ir radijui, bet ir užsienio žinių agentūroms. Spauda pasinaudojo Batuno medžiaga. Batuno vardas buvo paminėtas ir pačių JT-tų biuleteny.

Po šio veiklos apyskaitinio pranešimo buvo platesnis pranešimas apie JT atstovybių vizitacijas, nušviečiant įvairias problemas sunkumus, net ir komplikacijas Pabaltijo kraštų klausimo iškelimo reikalu Jungtinėse Tautose. Tą išsamų pranešimą su išvadamis padarė Batuno direktorius specialiams projektams dr. U. Blukis (latvis).

Apyskaitinį finansinį pranešimą šiai konferencijai patiekė Batuno finansų reikalų vadovas dr. H. Ainso (estas). Paaiškėjo, kad praėjusių metų laikotarpy per 11 mėnesių iki šių metų kovo 31 d. turėta pajamų 11 577.21, o išlaidų — \$13 763.24. Tuo būdu Batunas yra deficite: turi daugiau kaip \$2600 skolos. Kovo 31 kasoje buvo \$471.91.

Kalbant apie išlaidas, reikia paminėti, kad jos padidėjo ryšium su užplanuotu Batuno persikėlimu į New Yorke centrą prie geresnio susisiekimo ir arčiau Jungtinių Tautų būstinės. Atsiradus laisvom 6 kambarių patalpoms Lietuvių Susivienijimo Amerikoj namuose New Yorke, buvo susitarta su SLA administracija dėl tų patalpų išnuomavimo Batunui. Oficialiai buvo gauti tų patalpų raktai ir buvo leista tas patalpas remontuoti bei pritaikyti Batuno nuožiūra savo reikams. Nieko nelaukdamas, Batunas griebėsi darbo. Įsivedė du telefonus, paskelbė savo naująjį adresą, pakeitė savo blankus ir iš pagrindų atremontavo, įvedant naujus elektros laidus bei šviesas. Nežinia, kur šuva pakastas — tik vieną dieną prieš susitartą perkėlimą, jau atvykus sunkvežimiams, Batunui preannšama, kad Susivienijimo Lietuvių Amerikoj (SLA) Pildomoji Taryba nutarusi šių patalpų neišnuomoti, nenurodant iki šiai dienai tikrosios priežasties ir iki šiol neatlyginant padarytų išlaidų (\$1239.31) ir neatsakant į Batuno pakartotus raštus. Tikimasi, kad naujai išrinktoji SLA Pildomoji Taryba bent susidariusias išlaidas atlygins ir grąžiuoju atitaisys Batuno organizacijai materialinę bei moralinę skriaudą.

Iš apyskaitinių veiklos pranešimų matėsi, kad finansiškai Batunui yra sunku verstis. Daugelis turėtų pasidomėti (nežinodami — nesiorientuoja) Batuno darbais ir paremti finansiškai.

Priešpjetinė sesija buvo užbaigta revizijos komisijos pranešimu ir pasisakymais bei diskusijom dėl apyskaitinių pranešimų. Šia proga vertėtų paminėti konferencijoj iškilusį nusistebėjimą ir nepasitenkinimą dėl "Draugo" balandžio 3 d. numeryje atspausdo vieno

vedamojo. Jo autorius nepastebėjo (nors "Draugas" gauna visus Batuno biuletenius), kad yra organizacija Jungtines Tautas informuoti.

Popietinė sesija buvo pradėta Batuno naujos vadovybės rinkimų komisijos pranešimu. Pietų metu ji susirinkusi atidarė korespondenciniu keliu prisiųstus vokus su balsavimo lapeliais, patikrino juos ir, suskaičiavę rezultatus, pranešė konferencijai apie naujai išrinktuosius. Naujoji vadovybė — Batuno direktoriatas, vėliau susirinkęs, pasiskirstė pareigomis taip:

Naujojo Batuno prezidento postas rotaciniu keliu atiteko estui dr. Heino Ainso; vykdančiuoju pirmininku perrinktas inž. Kęstutis Miklas; vicepirmininkais išrinkti: kun. Norbert Trepša (latvis) ir Nastutė Umbrazaitė; finansų vadovu ir išdininku — latvis Ints Rupners; sekretorius — Rein Wirkmaa (estas) ir direktoriai specialioms projektams: Elena Kulber-Kulbokienė, dr. Uldis Blukis (latvis) ir Victor Vinkman (estas). Direkto-riais antrininkais iš lietuvių išrinkti: prel. J. Balkūnas, Dalia Bulgarytė ir Elena Miklienė. Į revizijos komisiją išrinkti: Aleksandras Vakselis, Olgerd Balodis (latvis) ir M. Kuskvėre (estė).

Tolimesnė sesijos eigoj buvo svarstomas sekančių veiklos metų biudžetas. Numatyta biudžetą pristatė ir smulkiai jį išdėstė pats Batuno vykd. pirm. Kęstutis Miklas. Ateinančių metų veiklai tęsti reikalinga turėti mažiausiai \$15 800. Tai yra maža suma atlikti visiems tiems darbams, įskaitant įstaigos patalpų ir nuolatinio apmokamo personalo išlaikymui. Reikės daug padirbėti, kad ši suma būtų surinkta. Batuno pajamų pagrindą sudaro nario mokestis, aukos ir Batuno spaudos biuletenių prenumerata.

Per praėjusius metus Batuno narių skaičius padidėjo 194 asmenimis; iš jų 110 latvių, 46 lietuviai ir 38 estai, Pasiėkti konferencijai pasiūlyta ir priimta biudžetą reikės įtraukti į Batuną bent 200 naujų narių (po \$10 metinio nario mokesčio), surasti bent 100 naujų prenumeratorių Batuno biuleteniui (po \$10 metams) ir, kas lieka, surinkti aukų keliu iš visų pabaltiečių. Iš lietuvių visuomenės parama pamažu didėja, ir įnašų atžvilgiu esame antroj vietoj (latviai pirmieji). Visi, kurie vienu ar kitu atžvilgiu vertina Batuno darbą, turėtų jausti tautinę pagarbą ir padėti. (Aukos siųsti ir kitais reikalais rašyti adresu: United Baltic Appeal, 2789 Schurz Ave., Bronx, N. Y. 10465).

Apie Batuno ateities veiklos planus pranešimą padarė kun. N. Trepša. Svarbiausias šių metų uždavinys — pravesti akciją pasauliniu mastu dėl Pabaltijo laisvės klausimo iškėlimo Jungtinėse Tautose jų 25 metų egzistencijos jubiliejaus proga ir 10-ties metų sukakties proga nuo paskelbimo JT deklaracijos, paga kurią okupuoti ir kolonialiniai kraštai turi teisę į laisvą apsisprendimą ir nepriklausomybę. Konferencija priėmė rezoliuciją, kad ši akcija būtų pravesta ir JT atstovybių vizitacija būtų praplėsta bei sustiprinta, pavedant naujai vadovybei, kad tam reikalui rūpintis ir grynai tam darbui dirbti būtų sudarytas platus komitetas.

Konferencija svarstė ir priėmė eilę kitų klausimų, tarp kurių perredagavimas įstatų ir pateikimas kitų metų konferencijai patvirtinti, būstinės patalpų New Yorko mieste ar-

Pavergtų Tautų Savaitės paskelbimo proga Detroito Lietuvių Organizacijų Centras aplankė miesto burmistrą Gribbs ir gavo proklamaciją. Iš kairės: Birutė Butkutė, burm. Roman S. Gribbs, Saulius Šimoliūnas, D. L. O. C. pirmininkas Bernardas Brizgys ir Stasys Šimoliūnas.

Members of the Lithuanian Organizational Centre call upon Mayor Gribbs of Detroit, Mich., to receive from him a Captive Nations Week Proclamation.

čiau JT klausimas, kelių į užsienio spaudą ieškojimas etc.

Konferencija įpareigojo Batuno vadovybę tučiuojau paruošti memorandumą Jungtinėm Tautom, pareiškiant protestą dėl Lenino 100 metų gimtadienio minėjimo ir jo garbinimo Jungtinėse Tautose. (Memorandumą angliškai spausdinome šių metų gegužės numeryje. — LD red. pastaba). Konferencija taip pat pritarė Batuno planams dalyvauti ir vadovauti seminarui pabaltiečių bendradarbiavimo problemoms spręsti.

Viešas šios konferencijos posėdis pradėtas 4 val. 30 min. popiet. Į jį atvyko ir šiai konferencijai skirtą kalbą pasakė Panamos ambasadorius pie JT — prof. Didimo Rios. Ambasadorių pristatė Mario E. Aguilera, nuširdus batuniečių draugas, Americans to Free the Captive Nations komiteto prezidentas ir New Yorko vast. amerikiečių-kubiečių respublikonų pirmininkas. Savo žodyje amb. Rios pareiškė, kad Panama stovi už pavergtųjų kraštų išlaisvinimą, paminėjo, kad kovo 10, minint dešimtmetį nuo dekolonizacijos deklaracijos, pasakė kalbą JT generalinėj ansamblejoj, iškeldamas Pabaltijo kraštų nepriklausomybės klausimą ir užakcentuodamas, kad tie kraštai buvo ir nori būti laisvi, bet šiandien yra tik Sovietų imperializmo kolonijos. Baigdamas savo kalbą, pareiškė, kad Batuno organizacijos žmonėms pas jį visada durys atviros ir, kad kiek galės, visur jis padės ir, jei Batunas vėl kada nors ateity jį pakvies, jis visada suras laiko atvykti ir plačiau apie Jungtines tautas bei Pabaltijo laisvės klausimo iškėlimą pasisakys.

Konferencijos dalyviai ambasadoriui Didimo Rios iškėlė audringas ovacijas.

Šioje konferencijoje dalyvavo ir visa eilė garbingų svečių, kurie taip pat tarė po žodį susirinkusiems. Tai Estijos gen. kons. Ernst Jaakson, Lietuvos gen. kons. New Yorke A. Simutis, iš Washingtono specialiai atvykęs American Friends of Antibolshevik Bloc of Nations Jaunimo Centro komiteto pirmininkas Volodymir Y. Mayewsky, kuris ta pačia proga painformavo apie ukrainiečių moterų sąjungos daromus žygius JAV kongrese, kad būtų pravesta rezoliucija, įpareigojanti JAV prezidentą ir ambasadorių prie JT iškelti Rusijos kolonijalizmo klausimą JT Žmogaus Teisių Komisijoje.

Amerikos Latvių Sąjungos vicepirm. Uldis Grava perdavė sąjungos linkėjimus, pasidžiaugdamas, kad latvių bendruomenė šiandien visa širdimi pritaria Batuno organizacijos darbui ir yra pasiryžusi visaip remti.

New Yorko Lietuvių Bendruomenės Apygardos pirm. Aleksandras Vaškelis pareiškė, kiek jis vertina Batuno darbą; jis pats įstojo į Batuno organizaciją ir sutiko prisidėti darbu (išrinktas į BATUN revizijos komisiją).

Raštu sveikinimus atsiuntė, tarp kitų, negalėjusių atvykti, atsiuntė Pavergtų Tautų S-gos (ACEN) pirm. Alfreds Berzinš ir Lietuvos Laisvės Komiteto pirm. Vaclovas Sidzikauskas.

Konferencijos eigą stebėjo pabaltiečių spaudos atstovai, tarp jų ir lietuviškos Eltos red. V. Alseika.

Po konferencijos toje pat salėje vyko Batuno moterų pastangomis surengtos vaišės visiems konferencijos dalyviams. (b. k.)

ŽYGLIAI UŽ TIKĖJIMO LAISVĘ

Jungtinėse Tautose

Žygio už Tikėjimo Laisvę komitetas (ž. šio LD nr. 12 psl.), protestuodamas dėl kun. L. Kunevičiaus persekiojimo, buvo pasiuntęs Jungtinių Tautų sekretoriui antrą laišką. Šio laiško kopija ir 40 Lietuvos kunigų laiškas pavergėjams (angliškas vertimas) buvo pasiūsti kiekvienam nekomunistinės vyriausybės ambasadoriui prie Jungtinių Tautų. Viso, kaip ir praėjusių metų vasarą, vėl buvo išsiųsta 119 asmeninių aiškų.

Iš dėkojančių bei pritariančių atsakymų verta paminėti Kanados ambasadoriaus Ivon Beaulne laiškas, pažadantis skatinti pagarbą bei apsaugą žmogaus teisėms ne tik Jungtinėse Tautose, bet ir tiesioginiuose Kanados santykiuose su Sovietų Rusija. Amerikos ambasadorius Charles W. Yost užtikrina, kad JAV delegatai naudoja ir naudos kiekvieną progą pabrėžtinai priminti Sovietų Sąjungai ir pasaulio bendruomenei, jog tautos Sovietų Sąjungos ribose "turi tą pačią teisę apspręsti savo likimą, kaip ir taip vadinamų kolonijinių kraštų žmonės". Ir kad JAV delegatai nesiliaus "spausti Sovietų Sąjungą leisti šia teise pilnai naudotis".

Po pustrėčio mėnesio, pats paskutinis, labai formaliai atsiliepė ir J. T. sekretorius U Thant.

Clevelando vyskupas: "Gal matėte šis nuostabios drąsos laiška..."

Jaunimas už Tikėjimo Laisvę išsiuntinėjo 40-ties Lietuvos kunigų laišką sovietinei rusų valdžai visiems Clevelando vyskupijos tautinių parapijų klebonams bei vikarams ir jauniausiems, penkerių paskutinių metų bėgyje išventintiems, šios vyskupijos kunigams. Idomi buvo Clevelando vyskupo Clarence G. Issenmann reakcija. Laišką perskaitęs, jį pasiuntė lietuvių Šv. Jurgio parapijos klebonui su tokiu prierašu: "Gal matėte šį nuostabios drąsos (wonderfully courageous) laiška?" (Žinoma, klebonas šį Lietuvos kunigų laišką jau buvo anksčiau gavęs ir skaitęs).

Komiteto bei talkininkų pastangomis Lietuvos kunigų laiško iki šiol išplatinta daugiau kaip 1600 egz. (Norintieji dar gali gauti, jei reikia, ir didesnę egz. skaičių; kreiptis komiteto adresu).

KAIP ĮSIGYTI AUTOMOBILĮ LIETUVOJE?

Kalbėkim ne apie planą,
Bet apie iškeptą duoną.
(Alf. Maldonis, Nauji eilėraš-
čiai, Pergalė, 65, nr. 5, psl. 5)

Amerika yra kraštas, kuriame darbininkas niekad nestokoja buitinių reikmenų. Darbininkas į darbą važiuoja nuosavu automobiliu. Net ir bedarbis, atsiimti "Social Security" mokesčio taip pat važiuoja automobiliu. Dirbantis ir nedirbantis gali lengvai ir laisvai pirkti ir parduoti automobilį. Tik kiekvienas turi turėti vairavi-

mo leidimą, kuris neduodamas nežinantiems eismo taisyklių ir kelių ženklų.

Atvažiavusiems į Ameriką, pirmiausia į akis krinta keliuose begalinis srautas automobilių. Pirmas įspūdis, išreikštas žodžiais, yra: "Pas jus per daug automobilių!"

Sovietų Rusijoje ir darbininkas ir kolchozninkas (ten ūkininkų nėra) yra nupėstinti vergai: senojo arkliuko nebeturi, o iš susisiekimo priemonių prieinamiausia — dviratis. Darbininkas pavergtoje Lietuvoje negali pirkti automobilio, nes tokio daikto prekyboje nėra. Sovietinėje santvarkoje darbininkas bei kolchozninkas stokoja kasdieninių buitinių reikmenų, tai ką čia kalbėti apie tokį liuksusą, kaip automobilį. Pagaliau tai ir ne liuksusas (nes kai kurie liuksusai yra galimi ir sovietiniam piliečiui) — tai yra miesčioniškas buržuazinis "prietas".

Pažiūrėkime į procedūrą automobiliui įsigyti. Įsigyti automobilį Lietuvoje yra nustatytos šios taisyklės:

"Norint įsigyti naują lengvąjį automobilį, visų pirma reikia su pareiškimu kreiptis į dabovietės profsąjungos vietos komitetą. Tarybinių ūkių darbininkai pareiškimą rašo ūkio administracijai, o kolūkiečiai — ūkio valdybai. Vietos profsąjungos komitetai bei ūkio vadovybė kreipiasi šiuo klausimu į rajonų bei miestų vykdомуosius komitetus, kurie eilės tvarka (Mūsų pabraukta — J. Pr.) skiria lengvuosius automobilius gyventojams." (Mokslas ir gyvenimas, 70, nr. 4, psl. 54).

Prie šių "taisyklių" nedaug ką betenka pridurti, nebent tiek, kad eilės kai kas jau laukia penketą, dešimtį ir daugiau metų, kol prašymų ir planų sraute prašymas visai pražūva.

Oficialus "ryšių" savaitraštis "Gimtas kraštas" lengvo automobilio įsigijimo kelią išsprendė paprastai: "Bepigu tiems, kurie turi giminių užsieniuose..." (70, nr. 8, psl. 6).

J. Pr-as

LIETUVIS ASTRONOMAS

Australijos lietuvių savaitraštyje "Mūsų Pastogė", 1970 m. balandžio 13 dienos numeryje korespondentas iš Brisbanės rašo:

Keturiolikos mylių nuo Brisbanės miškingos Wacol apylinkės kirtimėlyje užtikau išikūrusį vienišą tautietį Igną Stranton, kuris kilęs iš Mažosios Lietuvos ir baigęs gimnaziją ir kuris dabar verčiasi staliaus amatu.

Susidomėjęs erdvėmis ir žvaigždėmis dar pačioje jaunystėje Ignas jau nuo 1958-ųjų metų pašvenčia savo poilsio valandas, energiją ir santaupas stebėdamas žvaigždes ir jų kelius.

Tylios gamtos prieglobstyje greta gyvenamojo namelio jis iširengęs observatoriją ir pasigaminęs jau šeštąjį, dabar patį didžiausią teleskopą Newton Reflector 28 cm ir Schmidt kamerą keturių colių. Ignas su tais savo darbo įrankiais prasiskverbia erdvių tolybėn iki penkiolikos milijonų šviesmečių.

Ypač Ignas domisi kintamosiomis žvaigždėmis (Variable Stars), kurias seka, fotografuoja ir savo atsiekimais dalinasi su Australijos, N. Zelandijos ir kitų užjūrio kraštų astronomais mėgėjais.

Šiuo metu Ignas Stranton priklauso Royal Astronomical Society of New Zealand, vadovauja Variable Stars Section Queenslando astronomų draugijoje ir yra narys Astronomers Association of Queensland.

"LIETUVIŲ DIENOSE" GAUNAMOS KNYGOS

RINKTINĖS MINTYS. Sudarė kun. dr. J. Prunskis. Žymiųjų pasaulio žmonių — mokslininkų, menininkų, vadų, valstybininkų ir kt. pasakymai, aforizmai. Neišsemiamas turtas paskaitininkams. 326 p. Nominalinė kaina \$4

VYSKUPAS IR VELNIAS. Rašytojo Igno Šeinaus pomirtinis naujų apsakų rinkinys. Apie 200 psl. Kaina \$3.00

SMULKIOJI TAUTOSAKA. Sudarė J. Mingirdas. Lietuvių patarlės, priežodžiai, posakiai, surašyti abėcėlės tvarka. Tinka Lituanistinėms mokykloms. Kaina \$3.50

DAŽYTAS VUALIS. Pasaulio garsaus rašytojo W. Sommerset Maugham romanai, pagal kurį susuktas filmas "Septintoji nuodėmė" Lietuvių kalbon vertė Stp. Zobarskas. Kaina \$3

MEŠKIUKAS RUDNOSIUKAS. Parašė Vytė Nemunėlis; iliustravo spalvotais piešiniais V. Stančikaitė. Tai gražiausia ir labiausiai skaitoma knygutė vaikams. Kaina \$3.00

LIETUVA — EUROPOS NUGALĖTOJA. Lietuvos laimėjimai iki krepšinio meisterio Europos pirmenybių. Iliustruota. Sudarė A. Gustaitis. Tinka jaunimui. Kaina \$2.50

ŽAIŽARAS. Pasaka mažiems, teisybė dideliems. Parašė Daumantas Čibas. Iliustravo A. Korsakaitė-Sutkuvienė. Kaina \$2.00

KETURKOJIS UGNIAGESYS. Parašė D. Brazytė-Bindokienė. Iliustravo Zita Sodeikienė Mažiesiems. Kaina \$2.00

ORDER BLANK

Please mail me the following books:

- Lithuania — Land of Heroes**
Price: \$4.75 \$
- Crosses**
Price: \$4.00 \$
- Dance of Lietuva**
Price: \$5.00 \$
- The Battle of Grunwald**
Price: \$3.00 \$
- Map of Lithuania**
* Wall map — \$4.50 \$
* Map in book form — \$3.50 \$
- Popular Lithuanian Recipes**
Price: \$2.50
- Leave Your Tears in Moscow**
Price: \$3.95 \$
- The Balts**
Price: \$7.50
- The Evening Song**
Price: \$3.00 \$
- The Forest of Anykščiai**
Price: \$3.00
- The Ordeal of Assad Pasha**
Price: \$2.00 \$
- Vytautas The Great**
Price: \$3.00; hard cover \$4.00 \$

Mail this order blank and your check to:

LITHUANIAN DAYS PUBLISHERS
4364 Sunset Blvd., Hollywood, Calif. 90029

Antrą kart areštuotas...

Apie knygą "Ar Sovietų Sąjunga išsilaikys iki 1984 metų"

ir jos autorių Amalriką

/ Pabaiga iš praėjusio LD nr.

Santvarkos žlugimas neišvengiamas, susidūrus su realybe

Šalia anksčiau iškeltųjų faktorių, kurie veikia prieš bet kokią galimą taikią rekonstrukciją sovietuose, yra dar vienas: tai absoliuti izoliacija, į kurią pateko režimas patsai ir visuomenę pastatė. Jiedu atsiskyre nuo vienas antro, atskirti nuo vienas kito visi visuomenės sektoriai, ir visas kraštas atskirtas nuo likusio pasaulio. Tat juo ilgiau išlaikomas dabartinis *status quo*, tuo stablesnis ir lemtingesnis bus žlugimas akistatoje su realybe (p. 41).

Teoretiškai galima prileisti, kad režimo prailginimui gali būti panaudotos militarinės priemonės, perversmu ar palaipsniui valdžią paėmus kariams. Po šitokia skraiste, žinoma, nebūtų galima slėpti režimo veiksmų kaip "ginančių tarptautinio komunizmo interesus". Ir vėl būtų nuklimpta į tas pačias balas, iš kurių norima išsivaduoti.

Režimo išsilaikymo klausimu yra reikšmingų istorinių paralelių Panašiuose, kaip šiandieniniai sovietiniai, sunkumuose atsidūrusi carų valdžia pasuko į užsienio ekspansijos kelią. Sunku pasakyti, dėl ko vidaus sungumuose įklimpę kraštai vykdo kariškai ambicingą užsienio politiką. Ar kad jiems prireikia užsienietiško priešo? Tačiau totalitarinių režimų kraštai nueina šiuo keliu. Ir į savo pražūtį, net to nepastebėdami. Dėl ko prireikė Nikolajui I Krymo karų? Nikolajui II — karų su Japonija ir Vokietija. Napoleonui II — Meksikos. Kyla mintys apie Vidurinius Rytus, Čekoslovakiją ir apie Kiniją. Jos problemoms ir sovietų-kinų santykiams bei bręstančiam konfliktui detalai išnagrinėti Amalrikas paskyrė baigiamąjį trečdalį savo knygos (p. p. 44 — 67).

Čia autoriaus prašavimai at-randa raktus į "paskutinę pabaigą". Anot papildomo rašinio knygoje — apie Amalriką pabaigos viziją (autorius — Sidney Monas): pradedant Kinijos tema, apokaliptiškas tonas mus atveda į atsilikusį Sovietų kaimą nuo pat Romos žuvimo laikų. Jei Amalrikui ką būtų galima prikišti, tai, būtent, dėl ko jis neišvystė Ukrainos separatistinio judėjimo reikšmės, kuris juk esantis daug svarbesnis negu panašūs judėji-

mai "Baltijoje ir Kaukaze" (psl. 83).

Santykių su kiniais raida, neišvengiamas konfliktas, jo padariniai, tai visas kompleksas Amalrikos pranašavimų, kurie geriausiai pasektini pagal jo dėstymo logiką. Paminėsime tik kai kuriuos būdingus momentus:

Kinija pakels savo gyventojų standartą ir įžengs į liberalizacijos perijodą. Drauge su jos tikėjimu į dvasines vertybes ji taps labai tinkamu partneriu Jungtinėms Amerikos Valstybėms. Jei šias galimybes J. A. V-bės suprasiandies, jos nepadėsiančios Sovietų Sąjungai kare prieš Kiniją. O mes juk žinome, kad Kinija nepajėgi Sovietų Sąjungą visiškai sunaikinti... Ką darys mūsų (t. y. Sovietų — Mano pastaba — A. M.) sąjungininkai Europoje?

Galima prileisti, kad Sovietų spaudimui Europoje atlyžus ar dingus, įvyks didelių permainų (Centro ir Rytų Europoje; p. p. 59 — 60).

Pilnas Rytų Europos užėmimas, norint sudaryti saugų užnugarį, virstų antruoju frontu ir Sovietams būtų nepakeliamas.

Desovietizuoti Rytų Europos kraštai pradės trankytis kaip iš apinasrių išsivadavę arkliai ir ims kelti teritorines pretenzijas, kurios tik apramintos buvo, o ne užmirštos: Lenkija į Lvovą ir Vilnių, Vokietija į Karaliaučių... (p. 61).

Autorius savo knygą baigia tokiais žodžiais:

"Kaip žinome, šeštame amžiuje imperinės Romos Forume, kur jau buvo statomi šešiu aukštų namai, o vaikų karuselės varomos garu — beliko ožkos, graužiančios žolę. "Lygiai taip, kaip čia dabar mano palangėje" (p. 67).

Detalės (kaip ir epilogas)

Daug esu girdėjęs ir skaitęs apie Sovietų "visuomenės liberalėjimą" Man ši sąvoka, — sako Amalrikas, — nepriimtina, nors ir sutinku, kad esama pagerėjimo būklės. Jei pasirodytų Vakaruose Sovietus studijuojantiems, kad ši studijėlė yra tušti plepalai, nes ne moksliniu tyrimu pagrįsta, o tik mano stebėjimais bei pergalvojimu — vistiek manyčiau, kad ši diskusija turi intereso. Sakysim, tokio, kokį ichtiologui turėtų prakalbėjusi žuvis. (5-6).

Revoliucija viršūnėse. Prisi-mintini 1951-1957 metai, praplėstasis komunistų partijos centro komiteto prezidiumas, "daktarų sąmokslas", lenkų bei vengrų krizės 1956 metais ir galutinė po to Kruščiovo pergalė. O juk nė karto nepasigirdo jokio protesto balso "iš apačios", nors šiam periodui baigiantis atsirado tai, kas vadinama *kultūrine opozicija*. Jinai pasiekė kai kurių laimėjimų, nes nebuvo nukreipta prieš politinį režimą. Išsivystė *samizdatas*: — mašinėle rašomi straipsniai, atviri laišakai, memuarai, apysakos, teismų stenogramos. Nors šia literatūra tesiekiam gauti daugiau informacijos iš režimo, tačiau režimas prieš samizdatą vis dėlto kovoja, nes tik jisai nori visų aspektų, informacijos ir jos pilniausios kontrolės (p. 8).

Demokratinis judėjimas — tai išdava Samizdato stipraus poveikio, virstančio jau politine opozicija ir režimo prieš ją naudojamų griežtų priemonių, areštų (Siniavskis, Danielius, Marčenko ir kt.). Demokratinis judėjimas yra ne vien propagandos priemonė, bet jau siekia ir politinių tikslų, legalaus statuso bei ieško talkininkų. Tuo jisai skiriasi nuo po-grandinės veiklos grupių. Ryškėja ir jo ideologinės pasaulėžiūros principai: arba "marksistinis-lenininis", arba "krikščioniškas" arba "liberalusis". Atstovais, pavyzdžiui, šia eile laikytini: Grigorenko — Ogurtsovas (miręs) — Pavel Litvinovas, akademikas A. Sakharov. Vienas tikslas yra bendras visoms šioms srovėms, tai siekimas valdymo pagal įstatymus ir paremto pagrindinių žmogaus teisių gerbimu.

Analizė įvairiais viešais aktais protestavusių teisių pažeidimus Galanskovo - Ginzburgo proceso metų įžymiųjų visuomenės narių (virš 700 asmenų) yra tokia: akademikai — 45%, menininkai — %, inžinieriai ir technikai — 13%, leidyklų tarnautojai, mokytojai, daktarai ir advokatai — 9%, darbininkai — 6%, studentai — 5%, (p. 15). Tai inteligentija, o tiksliau pasakius — vidurinėsios klasės atstovai.

Žinome, kad visuose kraštuose didesnes negu vidutiniškas pajamas gaunantieji asmenys — profesionalai yra reikalingi savo pasirengimui ir pareigų vykdymui, tam tikros pragmatinės bei intelektualinės laisvės. Be to, kaip ir savininkų klasės asmenys, jie tegali funkcionuoti tik įstatyminės tvarkos pagrindu. Tai asmenys, kurie sudaro demokratinio režimo visuomenės pagrindą. Manau, kad tokia kasė ir pas mus formuojasi. Ją būtų galima pavadinti *specialistų klase* (p. 17). Demokratinio judėjimo didelė

kliūtis yra planingas Sovietų visuomenėje eliminavimas visų jos aktyviųjų bei nepriklausomai galvojančių narių (ne tik areštais, bet ir trėmimu, emigracija). Be to, vidurinėsios klasės impotenciją didina jos narių defenzyvinis apsisprendimas, neryžtas. O svarbiausia, kalbami asmenys visi yra valdininkai, šiuo atveju milžiniško vidinio aparato menki sraigteliai. Tokie asmenys visada jausis atlieką pareigą net ir tada, kai jie vykdydami įsakymus darys tai, ko laisvu pasirinkimu nebūtų darę. (Tas atpalaiduoja ir įsakymus duodančius, valdžią, nuo atsakomybės jausmo: žemiau jų visi parėdymai priimami už gera" ir net valdžiai susidaro iliuzija, kad jų visas valdymas yra geras).

Vidurinėsios klasės paradoksas, jos narių išmanymas asmens laisvės bei demokratinio valdymo principų, tačiau impotencija kaip valdininkų santykiyje su valdžia, — jų pasyvumas, — neteikia didelių vilčių dėl demokratinio judėjimo pasisekimo. Dominuojantis variklis visuose valdymo grandyse yra išsilaikymo būtinumas.

Pilkoji juosta. Nevykstant įstatyminės tvarkos statybai, Sovietuose susidarė veiklos sritys, kurios nors ir formaliai nedraudžiamos įstatymų, tačiau faktiškai draudžiamos praktikuoti (kad ir samizdato veikla, ryšiai su užsieniečiais, meno ieškojimai, kurie nesiderina su socialistiniu realizmu ir t. t.). Šioje "juostoje" valdžios naudojamos priemonės yra neįstatyminės persekiojimas bei represijos arba selektyvusis įstatyminis persekiojimas (pav., sakysim, valdžios organai randa, kad jiems patogiau ir efektingiau įmanoma persekioti kokių atsišaukimų platintojus, negu jų autorius; taip ir pasiegia).

Aplamai, tariamų reformų, liberalizacijų, augančios laisvės tendencijos ryškiausiai nusakytinos tokiu įvaizdžiu: Vienas asmuo įsitempęs laiko iškelęs rankas virš galvos; kitas, taip pat įsitempęs, laiko į jį įrėmęs automatą. Šitaip jie ilgai neišlaikys. Antrasis, nuvargęs, kiek atleis ginklą; pirmasis tuo naudodamasis, kiek atsipalaiduos ir nuleis rankas...

Ką mes matome, tai yra pasiilgimas ramesnio gyvenimo, šiek tiek daugiau patogumo, tiesiog "komforto kultas" Galima laukti greičiau režimo sustyrimo ir mirties, o ne jo demokratinės regeneracijos (p. p. 30 — 31).

Tuo tarpu militarizacijos ir ekspansyvio užsienio politikos kelias jau šiandienėje stadijoje kryžiuojasi su panašiais siekimais iš Kinijos pusės. Pasirendamas

Nukelta į 11 puslapį

Ištrauka ši

Anatolijaus Kairio

romano

IŠTIKIMOJI ŽOLĖ,

už kurį "Laisvosios Lietuvos" konkurse

paskirta premija

Graži ryto saulė

Adolfas ir Juozas varė motociklą pasikeisdami. Ir pakalnėse jie nesėdo ant jo, bijodami, kad užsidegęs motoras nesukeltų triukšmo ir tuo jų planų nesuardytų. Praėję mišką, jie pasuko į kirtimus, kur paaugliai medžiai dengė juos visu ūgiu. Ir taip iki ežero.

Ežeras žaliu vainiku apjuostas: vingiavo takeliai pėstiems prie pat vandens ir keliukas pravažiuoti, kiek toliau nuo kranto. Jie suko takeliu, arčiau vandens, kad niekas nepastebėtų. Langė valdė už vairo paėmęs, o Norodovas stūmė iš užpakalio, nes takelis per siauras eiti greta. Leipučių trobelė jau nebetoli.

Jie sustojo prie naujos Gintautų pirties. Atrėmė motociklą į sieną, o patys nutarė pailsėti. Netoliese rūbams skalbti lieptas, pakeltu priekiu. Nuo jo išilę vyrai šoka vandenin ir plaukia į platų bangų atvirumą.

Ir Langė ir Norodovas ne vieną kartą prausėsi Gintautų pirtyje, naudojosi jų šilima, kada, ypač darbymetyje, neturėdavo laiko savo pirties paruošti.

Abu gerokai prasiblaivė. Ryto vėsa išgarino jų įsikarščiovimą ir atšildė jausmus, o motociklo svoris nuramino įkaitusį kraują. Pasidėję švarkus ėmė jie praustis, gaivinti šaltu vandeniu į miegą pasinešusias akis ir šukuoti nakties išdraikytus plaukus.

Jau visai šviesu, prieš pat saulės tekėjimą. Kur-ne-kur jau girdėti dalgių plakimas, vedamų kinkyti arklių prunkštimas, žmonių garsai ir piaunamos žolės šniokštimas, rodos, už kalniuko, Langės namų pusėje...

Juozas šluostė veidą nosine ir žvelgė į auštantį rytą. O rytas! O rytas buvo nepaprastai gražus. Tokio jis nebuvo matęs! Rodos, dažnai kėlė anksti, dažnai matė tekančią saulę, bet nepastebėjo prošvaisčių, tos raudonos, tos, rodos, krauju sruvenančios stiklinės... Liepsnojo jėga, liepsnojo meilė, liepsnojo šauksmas gyventi, gyventi, gyventi...

Nuo krūmų rasa lašėjo pačiais, rodos, saulės spindulių kraštais, o Gintautų dobiliena, lyg auksinių pinigėlių prižerta, tviskėjo ir žaižaravo...

Paukščiai ir paukšteliai! Kas sukvietė juos visus čia, šį rytą, uždainuot taip linksmai... Iš kur tie jų balsai negirdėti, žadiną užsimegojusią naktį, nutvėrę ją, rasi seserį už mėlynų kasų, purto, kelia naujai darbo ir džiaugsmo dienai...

Pasaka vystėsi prieš jo akis. Mišių skambučiais smulkiais, iš vaikystės jis prisimena, pasipylė vyturėlių balsai virš dobilienos, krūmuos, ištakose ir čia pat, po kojom, ir medžiuos virš galvos...

— Ko jie kyla taip į viršų, ko jie ten taip veržiasi, virpa ir supasi, supasi... Ar mane jie sveikina, ar balzganą rytą palydi, vos įmatomaj mėlynėj spurda pratrūkę nesuvaldoma gaida, šaukia auksiniais balseliais, skelbia kažkokią naujieną, žydrią dieną atneša...

— Kas atpalaidavo jų sparnelius, kas atrišo jų baltus pagurklėlius, kas tokiu klyksmu, tokiu nepaprastu tikrumu privertė juos uždainuoti, kas garantavo jiems tiek laimės pilkame žemės grumstelyje...

Iš už miško kilo raudona skara su dar raudonesniais skrituliais ir ištįsusiais įvairiaformiais kutais.. Čia ji bėgo medžių viršūnėmis, čia ji brido atsiraičiusi raudonas kojas drebančiu ežero paviršiumi, čia ji irklavo lėtai, patampydama rankas saldžiame ryto mieguistume...

Juozas žiūrėjo ir svaigo. Į toli, į ežero plotį, į kitą gyvenimo kraštą... Ten driekėsi rūkai, neaiškūs siluetai... Ten, pačios sąmonės pakraščiuose, skendo ir kėlėsi idėjų kalnai, nežinia kieno, nei kam, nei kodėl.

Ir Norodovas, nelyginant uosis audroj, sukosi į visas puses ir gėrė svaiginantį rytmečio orą, lyg pamišęs, nežinodamas, ko jie čia atėjo ir ko ieško, kas jį atvedė į šią pasakų ir burtų karalystę...

Langė prausėsi ilgiau, negu iš tikrųjų reikėjo. Keistas nujautimas ir abejojimas slėgė jo širdį, kaip ir Norodovo, ir abu, rodėsi, ieškojo kelio atgal savo sąmonėje, bet nerado, o gal tokio kelio jau nebebuvo...

Vanduo padėjo Langei išsiblaškyti ir išsipagurioti, bet nepadėjo atsikratyti tos prakeiktos minties, to nežinojimo, to amžino nepasitikėjimo kitais.

Vakar naktį užė miestelyje, šiandakt čia... Nesijautė gerai. Rankos drebėjo, galvą skaudėjo, protas maivėsi. Kažkoks sunkumas gulė krūtinę, smilkiniuose patrankos daužė nepaimamas, rodos, tvirtoves, visam buvo silpna...

Nosinės jis kišenėje nerado, todėl pamušalu švarko sausino veidą ir akis. Rankomis užčiupo revolverį ir vos nesuriko iš baimės! Taip buvo išsiblaškęs. Atsirėmė jis pirties ir žiūrėjo į tyvuliuojantį ežerą.

Nors Langė nebuvo romantikas, bet ryto grožis ir jį veikė. Kažkas mygtelėjo paširdžius

— sunkus ir rizikingas avantiuristo gyvenimas. Kraujas, baimė, kerštas... Neaiškios ir nesuprantamos svetimos ašaros ir kančia, kam visa tai... Tartum tėvo namai per maži, ar duona karti, ar motinos rankos jam šaltos...

Vėjas švelnus, bet ir toks ausų bugnelius plėšo. Graži saulė kyla, bet ji degina akis... Driežas smaugia driežą. Gyvatės ėda savo vaikus. Todėl jų bijo, prisimena, saugosi... Pasigailėjimas yra stipriųjų mirtis, o silpnųjų triumfas... Aišku ir suprantama, nusi-prauskime dar kartą.

— Gražus gyvenimas, jeigu aš esu didelis. Aš laimiu kovą, aš esu pripažįstamas, esu jėga ir išmintis, jeigu man auga medžiai, žydi laukai ir lenkiasi žmonės...

Langę erzina pakščių šėlsmas, vėjo grojimas palaidais jo plaukais. Jį erzina pagalvojimas apie galimą pralaimėjimą.

— Pabučiavimas delnan!

Ir Adolfas nusiprausė dar kartą. Stiprieji valdo pasaulį ir žmones. Ne pasigailėjimu, ne atleidimu, ne dovanomis. Nieko nėra saldžiau už nugalėjimą, nieko nėra maloniau už sunaikinimą, nieko nėra brangiau už priešų nubaudimą...

— Juozai!

Langės balsas šiurkštus ir kietas. Juozo svajonės išnyko žaibo blyktelėjimu ir grąžino jį sunkion realybėn. Jis staiga krūptelėjo ir nepajuto kaip ranka įsmuko kelnių kišenėn, kur glūdėjo užtaisytas ginklas. Jis pastebėjo Langę į jį žiūrint ir šypsantis... Nusišypsojo jam ir Norodovas.

Abu apsižvalgė, ar jų kas nemato. Prie Leipučių trobelės niekas nejuda. Tyliai jie išsivarė motociklą ir stūmė jį takeliu į kalnin, vedančiu į trobelę. Nors pasiekti trobelę nuo ežero pusės nebuvo didelis vargas, bet vis tiek pavojinga, nes atviruma driekėsi į abu šonus. Todėl ėjo pasilenkę, beveik prie žemės prisiplakę.

Jų laimei malkų pašiūrė buvo neuždaryta. Jie įstūmė motociklą vidun ir uždengė šiaudais, kad nepastebėtų kas pro šalį eidamas.

Apsitvarkė ir atsikvėpė. Lauke pasirodyti jau nebereikia, nes mažos drelės iš pašiūrė eina vidun. Pajudino, bet jos užskleistos iš vidaus — reiškia ten yra viena ar abi seserys. Svarbu dabar įeiti vidun be triukšmo.

Marcelė, kaip dažniausiai esti, šį rytą nebuvo namie, o Valerija gerai nesijautė, todėl pramiegojo — ji nematė, kas atėjo prie durų ir dabar beldžiasi. Išgirdusi baladonę, ji atsikėlė ir, nieko blogo nemanydama, atidarė duris.

Faustas Kirša

PELENAI

PIRMOJI GIESMĖ

(Tęsinys; pradžia LD 1964 m. sausio ir šių metų gegužės nr. nr.)

Pravirko Vilniaus rūmai, Kaunas ašarojo,
Laisva tėvynės žemė slydo iš po kojų.
Kur Palanga – Merkinė, Plungė – Zarasai, –
Aidėjo aimanos per Lietuvą skersai.
Pilių ir kryžių žemė kruvinai tuštėjo, –
Birželio mėnesį šiauriniai dūko vėjai...
Žalių laukų vainikuos galvos akmenų
Tuščiai vis laukė dar – pavasario dainų...

Mirties bangų plasta lyg maro metų skraistė
Ir giminės ir žemės dovanas išsklaistė,
Ir spaudė valandos nežinomų dienų...

Parpuolė žmonės keliais prie baltų altorių:
Ne duonai jų malda, ne nuodėmės jie korė, –
Jie meldė laisvės oro – visatos žiedų,
Kaip varpos balančios brandinamų grūdų.
Aistrų pasotinti, naganais skaldę aikštes,
Naktiniai grambuoliai, žmonių skerdikai švaistės...
Kodėl vergų pirkliais sava galva brangi?
Kuriems tikslams, žmogau, mirties klaidas regi?

Sprendimo be teisės žvarbus žengimas girdis:
Tėvynė parblokšta, sūnų pakirdo širdys,
Net saulės spinduliai lyg stūgautų drauge!..

“Sudiev, žali laukai! Sudiev bažnyčių bokštai!
Vandens! Vandens nors gurkšnį! Alkstame ir trokš-
Taip šaukėsi seneliai, jaunieji ir vaikai, / tam!”
Vagonuos užkaltuos ir sugrūsti plikai.
Kaip šlykštūs priešų snukiai ir trikampės šnervės,
O koks platus dangus ir sveikinančios gervės!
Tenai už miško spindi laisvė ir garsai,
Net mielą angį glaudžia švelnūs pataisai!..

Pabėgiai žviegia peiliais ir vagonai dunda;
Kaip ratai velkami širdy alsuoja skundai...
Tik tu, kančių pirkly, sau patalą taisai.

Ėjau per kalnus, per dirvas, pro Dievo Kančią –
Kalnai stebėjosi, šilai rymojo menčiais.
Medinis veidas, gniauždamas sausas rankas,
Prašneko: “Toliai jums! Manė čionai pakas!”

Bet amžina ugnis sušvito debesynuos
Nelaužoma, nevergiama, kaip oras grynas;
Nesusprogdinama jėga ant želmenų
Paliko amžiams šviest, kaip atgarsiai dainų...

Budėjimo iš amžių nepakerta plienas,
Nors širdys sutrupa kaip rudenio rugienos –
Nuo karščių, vėtrų, liūčių, gruodo, darganų...

Už uždangos nuslinko mylimos vietovės:
Šileliai, girios, upės, liepos ir alkovės.
Tušti namai laukuos žmogaus nesusilauks,
Tiktai šunytis ilgus vakarus dar kauks...
Prie lango sodrios gėlės: kvapnios, garbanotos –
Sapnuos Kazachstane žaliuos kaip vakar puotoj.
Jei liko kas, neklaus, kur brolis, kur sesuo –
Baiminga nežinia kovoja ir su juo – – –

Per dvidešimto amžiaus penktąją dešimtę
Tauta prarado laisvę ir vergovę kentė,
O ant sūnų pečių – šetoniškas akmuo...

Paliko Nemunas, Šventosios upės slėnys,
Ir miestai ir ženklai su proseniais ir ainiais.
Antra Respublika – tai pasas: Sibirai;
O lobius renka sau kraujaplūdžių vorai.
Paremk rankas, brolau, prie svetimos palankės
Kovodamas su gyviais, padarais ir angiais;
Viena laki mintis dar laisvės dovanos,
O priešas sunkų žingsnį lig mirties burnos...

Ir pranašų ženklai pakibo garso svoriais,
Ir vagos susiglaudžia varpom apsikorę,
Ir tavo pelenų vaikai nesužinos – – –

Lietuvi, riterių, vadų, valdovų aini,
Artojų pasakoj ir nemirtingų dainių,
Nenoriu pasakyti, kas būtų tau skaudu,
Kad ir tavy yra menkų žmogaus pradų.
Mes ne dievai. Bet amžių vėtymai ir kančios
Už krotų dėl minties ir geležiniai pančiai
Dėl meilės praeičiai ir vilčiai ateitin, –
Mus krikštija kovos tiesa petys petin!..

Ne vienas mūsų laivas dūžo ir paskendo,
Ne vienas kraujo žygis – spindinti legenda,
Kartoms kas amžius šviečia, neriasi mirtin...

Širdie, užverk akis prie sąžinės gėlyno:
Čia pasaka lapus grožėtis prirakino.
Kvepenam dovanom iš veido ir širdies,
Bet gyvai ašarai nuometą kas paties?
Kaip skaldūs akmenys sudužta tyruos žodžiai –
Tik plaukus viešpačiams pakutina nuobodžiai,
Tik skundas neramus palaksto paakiais, –
Ir vėl pirkliai ant aukso sąžinę pakeis.

Bet smūgiai girdisi į širdis ir į sienas –
Juk narvuose ne tik balandžiai – ir hienos:
Juk amžiai keitė kalnus, jie ir veidus keis.

JAV LB VI-SIOS TARYBOS NARIAI

JAV Lietuvių Bendruomenės VI Tarybos Rinkimų Vyr. Komisija suvedus rinkimų duomenis, pranešė spaudai, kad į VI-tąją Tarybą išrinkti šie asmenys:

Ardys Juozas, Bobelis Kazys, Borevičius Jonas, Bradūnaitė Elena, Brazdžionis Bernardas, Butkus Antanas, Dabušis Viktoras, Ivaškienė Ona, Jasaitis Jonas, Jasaitytė Jūratė, Kairys Anatolijus, Kamantas Vytautas, Keblys Kęstutis, Kisielius Petras, Kleiza Vaclovas, Klimas Antanas, Lenkauskas Edmundas, Matas Stepaš, Mažeika Antanas, Nainys Bronius, Razma Antanas, Rudienė Marija, Rugienius Algis, Ruibytė Vitalija, Rukšėnas Algis, Sakadolskis Romas, Staniškis Julius Džiugas, Stiklorius Jonas, Stukas Jack J., Sužiedėlis Eligijus, Šlapelytė Nijolė, Vaišienė Elona, Vileišis Petras, Volertas Vytautas, Žumbakis Povilas.

Dviejų tarybos narių nėra, nes New Yorko apygarda nedalyvavo rinkimuose.

Rinkimams praėjus, Al. B. "Drauge" (birž. 25 d. nr.) rašė:

"...prieš LB tarybos rinkimus buvo įvairių spaudoje pasisakymų, buvo siūlymų, kartais net ir pikty užsiuolimų... Tam tikra grupė žmonių norėjo rinkimams kenkti, nepasūlydami jokių konkrečių reformų. ...Dabar, po rinkimų, žvelgiant į rezultatus, pasirodo, kad visuomenė turėjo visai kitą nuomonę..."

Į naująją tarybą išrinkta keletas jaunosios kartos asmenų. Pasak Al. B. nors jų ne vienas visuomeninėje veikloje nepasižymėję, o kai kurie ir visai neveikę, bendruomenėje jie gavo mandatą pasitikėjimo ir tikėjimo, kad jaunimas pagaliau įsijungs į bendrą lietuviškąją organizacinę darbą, ir pradės pozityvią, konstruktyvią, o ne vien kalbų, skundų ar net kaltinimų veiklą. Atrodos, sako Al. B., kad "Vargu ar vaikai kovos su savo tėvais, greičiau jie jungsis į bendrą darbą, siekdami vienu ar kitu bendruomeninių uždavinių vykdymo."

Naująją tarybą linkime darnios veiklos ne tik tarpgrupiniu, bet ir tarp kartų sandaros atžvilgiu.

STUDIJŲ SAVAITĖS ŠIAŲ VASARĄ

— IV-ji JAV ir Kanados Lietuvių Mokytojų Studijų Savaitė vyksta rugpjūčio 16 — 23 dienomis. Ji daugiausia skiriama lietuvių kalbai; eilę šios srities paskaitų skaitys prof. A. Salys. Be to, bus simpoziumas tema "Lietuviška mokykla ir jaunimo organizacijos (moderatorius V. Kamantas); simpoziumą "Kaip pagerinti lituanistinį švietimą" praves Pedagoginio Lituanistikos Instituto studentai. F. Strolis paskaita bus apie muziką, P. Balčiūno apie lit. mokyklų mokinius, I. Gražytės — apie lit. mokyklose skaitytiną literatūrą. Be to, L. Saugys kalbės apie jaunimo meno grupių organizavimą. Studijos bus baigtos simpoziumu apie mokyklų ateitį.

— XVII-ji Lietuviškųjų studijų savaitė, globojama Vokietijos LB valdybos, šiais metais vyksta liepos 19 — 26 dienomis Stuttgart-Hohenheime, Rottenburgo vyskupijos katalikų akademijos namuose. Savaitę moderuoja V. Natkevičius, Vasario 16 gimnazijos direktorius. Paskaitininkai: dr. J. Čeginskas, Uppsala, M. Saulaitytė, Chicaga, prof. Z. Ivinskis, Bonna, dr. J. Grinius, iš Miuncheno, V. Banaitis, Bonna, V. Natkevičius, prof. J. Jūraitis, S. Lozoraitis, Jr., Roma, J. Lingis, Bromma, Švedija, prof. A. Paškus, Erie, USA.

Koncerte dainuos B. Kemežaitė. Pamaldas katalikams laikys vysk. A. Deksnys.

—Varpininkų rengiamas simpoziumas "Lietuvių politinės ideologijos naujų idėjų šviesoje" vyko birželio 27 d. Union Pier, Mich.

Vakare vyko poezijos vakaras, kurio programoje "kūrinius, skirtus laisvei" skaitė jauni aktoriai: Lidija Juodviršytė, Marija Smilgaitė ir Rimvydas Vsasiukevičius; žodį tarė prof. Aldona Augustinavičienė.

— Lietuvių Fronto Bičiulių tradicinė poilsio ir studijų savaitė vyksta Dainavos stovykloje rugpjūčio 9 — 16 dienomis

— "Nepriklausomos Lietuvos" spaudos bendrovė liepos 1 d. laikraščio nr. praneša, kad savaitraščio redagavimą perėmė R. E. Maziliauskas, atkviestas iš Anglijos. R. Maziliauskas iki šiolei reiškėsi kaip spaudos bendradarbis, rašydamas visuomenės ir literatūros temomis.

Po red. J. Kardelio mirties "Nepriklausomos Lietuvos" savaitraštį perėmė Henrikas Nagys. Gaila, kad dėl kitų darbų jis negalėjo daugiau atsidėti redaktoriaus darbui ir, kaip leidėjai sako, laikraščiu teskyrė vos "keletą valandų savaitėje", negalėdamas daugiau dėmesio skirti jo turiniui ir išvaizdai. Bet ir tai, ką H. Nagys įnešė į šio laikraščio istoriją, liks atmintina: jo rašyti vedamieji pasižymėjo geru literatūrinio žodžiu, griežta lietuviškai patriotine mintimi, neatlaidumu kairiajam ekstremizmui. Tos linijos viršūnę pasiekė jo dialogas su Jonu Meku, šokusiu ginti atžagareivišką Vietnamo, anarchistinių riaušių ir iš viso prokomunistinius "laisvės" kovotojus. "Bet tu esi tas, kuris gina vergiją, komisarų ir naują baudžiavą. Už tai tau ir linkiu komisarų kepurės. Gyvuok ir linkiuok! — Henrikas Nagys".

Vėsinami kambariai; kiekv. kambary nemokamai TV ir telefonas; yra kambarių su virtuvėmis; kieme šildomas maudymosi baseinas. Patogus susisiekimas autobusais ir automobiliais.

NAUJOS KNYGOS

Atsiųsta paminėti

Aloyzas Baronas, **Išdžiūvusi lanka**. Novelės. Išleido Lietuviškos Knygos Klubas Chicagoj, 1970, 234 psl. Viršelis ir ap-lankas K Veselkos. Kaina \$4.50. Knygoje yra 18 novelių.

Vyturėlis. Marquette Park Lituaništinės Mokyklos mokinių almanachas. Chicaga, 1970, 80 psl. Išleido Marquette Parko Lituaništinės Mokyklos Tėvų Komitetas. Kaina nepažymėta. Gausiai iliustruota mokytojų, mokinių ir mokyklos gyvenimo foto nuotraukomis bei pačių mokinių piešiniais. 29 — 80 puslapiuose — mokinių rašto ir paįšybos darbai.

Nemarioji žemė. Lietuva pasaulinės poezijos posmuose. Antologija. Sudarė A. Tyruolis. Išleido Lietuvių Enciklopedijos Leidykla (J. Kapočius) 1970 m. Adr.: 361 W. Broadway, So. Boston, Mass. 02127, 176 psl. Minkštais viršeliais. Kaina \$4.00

Bronys Raila, **dialogas su lietuviais**. Akimirky kronikos 2. Lietuvių Enciklopedijos Leidykla (J. Kapočius), 361 W. Broadway, So. Boston, Mass. 02127. 570 psl. Kietais viršeliais, su K. Jezerso pieštu ap-lanku ir viniųėmis Kaina \$7.00.

Poezijos ir Prozos lakštai. 1 / Sydney, 1970. 18x11 inč. formato lakštas. Red. ir leidžia: J Janavičius, 104 Old Prospect Rd. Wentworthville, N. S. W. 2145; J. A. Jūragis, Box 28, Yagoona, N. S. W. 2199. Spausdinama J. Bobrowskio prozos ištrauka ir 2 eilėraščiai.

Mūsų kraitis. Moksleivių metraštis 1969-1970 m. m. Metraščio globėja mokyk. S. Jelionienė. Kristijono Donelaičio Aukštesn. Lituaništos mokykla. Did. romato, 98 p. Gausiai iliustruota mokytojų, mokinių, mokyklos gyvenimo nutraukomis ir mokinių piešiniais. Daug mokinių rašinių.

Vilnius lietuvių liaudies dainose. Paruošė Gražina Krivickienė-Gustaitytė. Kalbą žiūrėjo ir žodynėlį sudarė prof. Pr. Skardžius. Viršelio ap-lanką piešė M. Žymantienė-Biržiškaitė. Išl. Lietuviškos Knygos Klubas, Chicaga, Ill. 389 p. Kaina \$5.00.

BEACON MOTOR HOTEL

Atvykus į Kalforniją, kviečiame į

Arti prie Beach. Westwood, Beverly Hills & Hollywood
3020 Wilshire Blvd. Santa Monica, California

EXbruck 4-9144

Mrs. A. Lukšis — Owner and Mgr.

Ban Air Motelis

1727 No. Western Ave.

Hollywood, Calif. 90027

Telef. HO 4-4154

Savininkai:

Ignas ir Viktorija Gurčnal

"Pirmieji egzemplioriai ištirpo kaip cukrus, — rašo vienas knygų platintojas, — skubiai atsiųskitete dar 5 egz."

Dabar pats laikas įsigyti
Bernardo Brazdžionio
knygą

"POEZIJOS PILNATIS"

Už savo kūrybą B. B. yra apdovanotas Lietuvos Valstybine literatūros premija; knygoje, tarp kitų, yra atspausintas poeto žodis, pasakytas premijos įteikimo šventėje Vilniuje (1940 metais).

Knyga turi beveik 600 puslapių, atspausinta gerame popieriuje, su 12 skyrių grafinių viniųčių, pieštų dail. Alf. Dociaus (Toronte, Kanadoje); prie kiekvieno skyriaus yra visų knygų, iš kurių parinkta poezija, viršelių nuotraukos su bibliografiniais daviniiais.

Išleido ad hoc susidaręs komitetas, "Lietuvių Dienų" leidyklai bendradarbiaujant. Kaina \$10

Užsisakyti:

Brazdžionio Rinkinei Leisti Komitetas

arba "Lietuvių Dienos"

Adresas abiejų tas pats

4364 Sunset Boulevard
Hollywood, California 90029

AR SOVIETŲ SAJUNGA IŠSILAIKYS...

Atkelta iš 10 psl.

neišvengiamo militarinio susirėmimo logika, Amerikas taip samprotaujama

apie Kinijos-Sovietų karo datą. Šiuo metu Sovietai kariškai yra už kinus galingesni, ir pastariesiems primesdinėja savo valią. To pasėkoje kinai pirmieji tur pradėti karą, atseit, jų pasirinktais metodais. Laiką nulems sugebėjimas nors kiek pasivyti rusus sudarytom atsargom branduolinių ir konvencinių ginklų. Mažiausiai reikia 5 metų, daugiausia — 10 metų. Tat karo pradžia — 1975-ji ar 1980-ieji metai (p. 52).

Karo metu ir iškilis nerusiškųjų tautų nacionalinės tendencijos... Pradžioje Baltijos srityje, po to Kaukaze, vėliau Ukrainoje, pas-kui Centrinėje Azijoje ir paliai Volgą (p. 63).

"Tesprenžia rusų Ivanas pat-sai savo problemas." Pagal auto-rių jo problemų pagrindinė yra Ar išsilaikys Sovietų Sąjunga iki 1984 metų?

A. Milukas

Arch. Edmundas Arbas

Architektas Edmundas Arbas, gimęs Lietuvoje, Trakų apskrityje, technikos mokslo studijas pradėjo Kaune. Vėliau kurį laiką Vilniuje buvo pasukęs į ekonomiką, bet statybos menas jį šaukė atgal; todėl nuo 1943 metų jis vėl grįžta prie architektūros ir Vienoje, Austrijoje, studijuoja architektūrą.

Sunkūs karo ir "išvietinto žmogaus" metai vienus palaužė, o kitus užgrūdino gyvenimo kovai ir žygiams. Prie pastarųjų priklauso ir Edmundas Arbas. Jauna Edmundo ir Alė Arbų šeima, su maža dukrele, besikilnodami iš vienos svečios vietos į kitą, neišvenge, kaip ir kiti, pasitraukę į Vakarus, vargo, nepriteklių, benamių skriaudos. Nors nesimantė šviesesniu ateities perspektyvų, bet ateičiai ruošti reikėjo. Tat Edmundas toliau tęsia architektūros studijas Stuttgarte iki 1947 m.

Prasidėjus keldinimui į užjūrius, Arbų šeima atkilo į JAV-bes. Čia įsigyti agnų kalbos vartojimo ir technologinių žinių Edmundas stoja į Lawrence Technologijos Institutą Detroite, o 1956 m. išlaiko Michigano valst. egzaminus profesinei architekto praktikai. Dar po dviejų metų išlaiko National Council NCARB profesinės praktikos egzaminus, kartu dirbdamas įvairiose architektūrinėse kompanijose. Detroitto priemiesty pasistato moder-

nus namus, kur, rodos, galėtų pradėti sėslio gyvenimą. Šeima padidėja dar viena dukrele, žmona Alė Rūta sėkmingai reiškiasi literatūrinėje kūryboje, — už naują romaną ("Trumpa diena") laimi "Draugo" romano konkurso premija. Bet jaunam energingam architektui nepatinka darbas be užmojų, gyvenimas be ieškojimų, statyba ant plokštumų. Ji vilioja nauji akiračiai, naujos galimybės. Visa Arbų šeima persikelia į Kaliforniją ir čia ima kurtis iš naujo. Tenka vėl įsidarbinti, tenka vėl laikyti praktikos egzaminus Kalifornijos valstybėje (Išlaiko 1962).

Be tarnybinio darbo kompanijose, E. Arbas reiškiasi ir individualiai. Pirmas jo šaunus laimėjimas yra 1960 m. premija atžymėtas Lietuvos Atstovybės rūmų projektas Brazilijos sostinėje Brasilia.

Pernai skelbtame liet. architektų ir inžinierių sąjungos konkurse savaitgalio vasarnamio projektui I-mo prizo laimėjimas vėl rodo E. Arbo nenuilstantį kūrybingumą. O reikia atminti, kad, kaip architektas, jis visą laiką yra užimtas kompanijos darbu. JAV-se E. Arbas yra dirbęs eilėje žymiųjų kompanijų, kaip Ear Saarinen, Swanson, Charles Luckman, Daniel-Mann-Johnson-Mendenhal ir paskutiniu laiku — Edward Durrell Stone, F.A.I.A., Los Angeles, kuri stato didžiulį Ahmanson'o bankų centrą.

Architektas Edmundas Arbas su žmona, rašytoja Alė Rūta, Santa Monica, California.

Architect Edmund Arbas and his wife, the writer Alė Rūta, both of Santa Monica, California. Foto L. Kantas

Architektas Edm. Arbas yra projektavęs universitetinius kompleksus, industrinius centrus, mokyklas, ligonines, apartmentinius kompleksus ir įstaigoms dangoraižius.

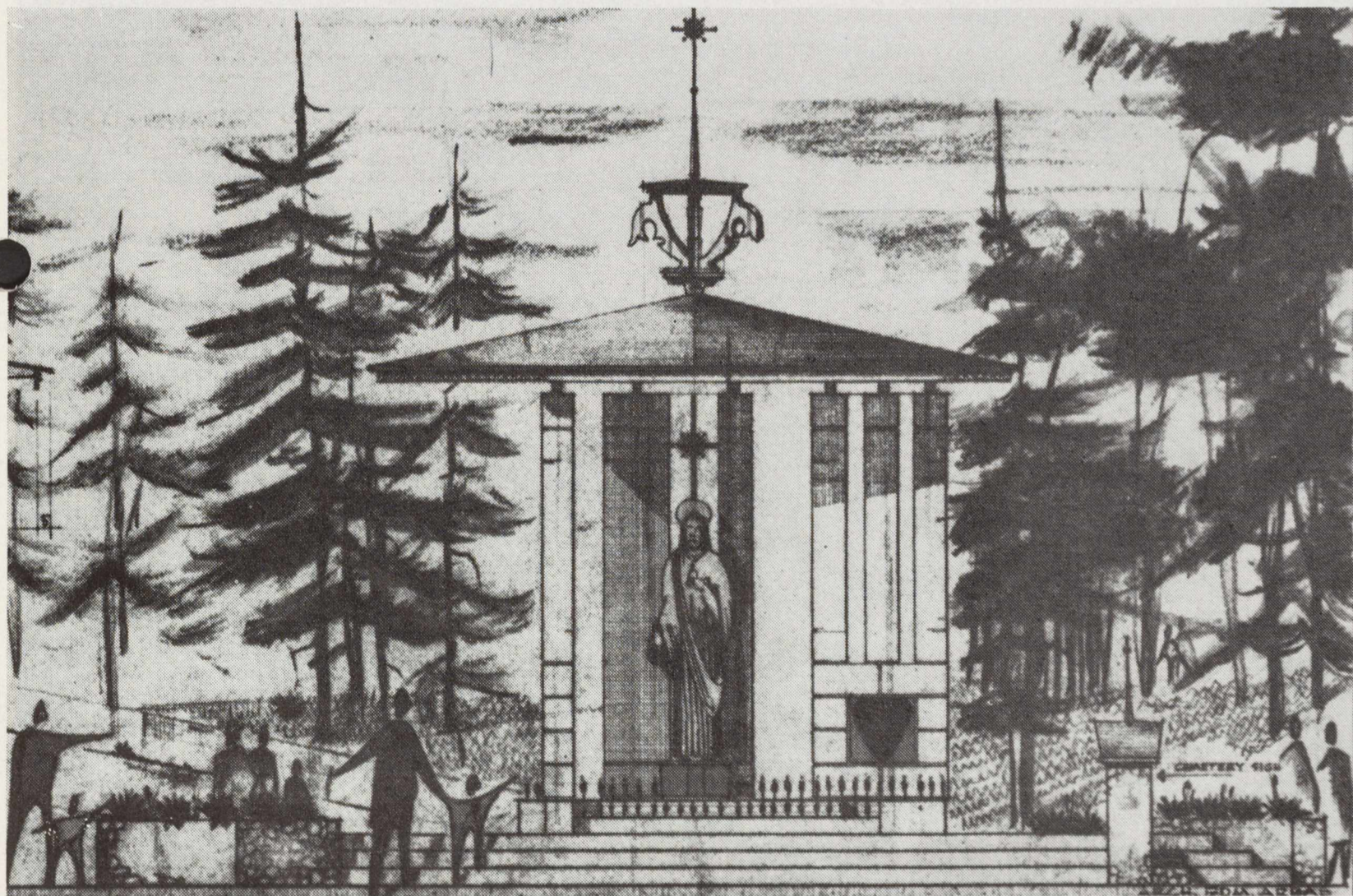
E. Arbo projektai su aprašymais yra buvę spausdinti amerikiečių žurnaluose: "Pacific Architect and Builder" (1960), "Architectural Forum" ir "Progressive Architecture" (1961) ir kt.

Vienas šių žurnalų su Lietuvos Atstovybės projektu pateko ir į ok. Lietuvą, kur profesionalų tarpe sukėlė didelį susidomėjimą.

Be profesinio darbo, arch. E. Arbas yra labai veiklus lietuvių organizacijų bei bendruomeniniame darbe: ALIAS Detroito ir Los Angeles skyrių kelių kadencijų pirmininkas; Rezoliucijoms remti Komiteto gen. sekretorius; Fronto Bičiulių kelių kadencijų skyriaus pirmininkas; šiuo metu yra ALIAS centro valdybos narys ir Lietuvių Fondo Los Angeles vajeaus komiteto pirmininkas.

Spaudoje bendradarbiauja, rašydamas architektūros klausimais. (B. M.)

Daugiau — 12 - 13 ps.

Koplytėlė. — Arch. Edmundo Arbo projektas.

Chapel, project by arch. E. Arbas.

“Savaitgalio vasarnamio” perspektyvinis vaizdas, frontinis fasadas ir vasarnamio planas.

Arch. Edmundo Arbo projektas, laimėjęs I-ją premiją Amerikos ir Pasaulio Lietuvių Inž. ir Architektų Sąjungos centro valdybos skelbtame lietuviškų vasarnamių projektų konkurse.

Konkurso reikalavimai buvo: išorinei vasarnamio architektūrai ir vidaus planavimui suteikti kiek galima daugiau lietuviškos architektūros bruožų, pritaikant šių dienų moderniškuosius reikalavimus.

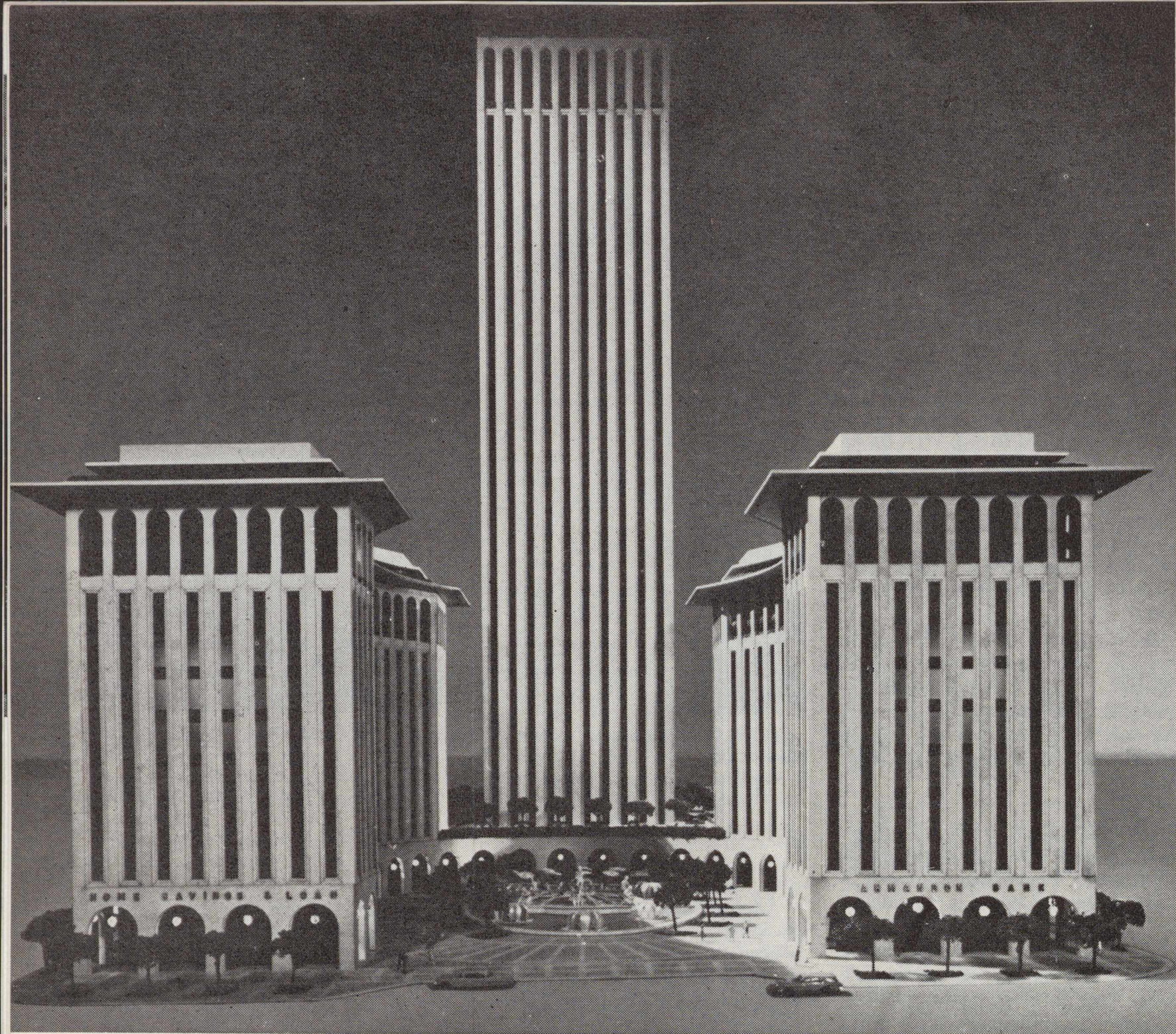
Jury komisiją sudarė: prof. arch. J. Kova-Kovalskis, arch. A. Liutkus, arch. J. Premeneckas, arch. E. Kernauskas ir dipl. inž. J. Augustinavičius

II premija paskirta arch. A. Kulpai-Kulpavičiui; III premija — arch. Jurgiui Okuniui.

Ivertinti projektai buvo išstatyti parodai PLIAS ir ALIAS X-jame visuotiname suvažiavime š. m. gegužės 30-31 d. Toronte, Kanadoje. (daugiau iš suvažiavimo — žiūr 14 psl.).

A weekend summer house — project by arch. Edmundas Arbas — winner of first prize of the competition for projects of Lithuanian summer homes. Sponsored by the Association of Lithuanian Engineers and Architects of USA and of the Free World.

Requirements for the competition were that the projects feature the traditions of Lithuanian architecture combined with the amenities of modern living requirements.

▲ Ahmanson bankinis kompleksas, 3700 Wilshire Blvd., Los Angeles. Pagrindinis pastatas 48 aukštų ir 2 šalutiniai po 12 a. su terasom ir fontanis.

Pastatas bus kaip paminklas Haward Ahmansonui atminti. Jis, neseniai miręs, yra Ahmanson ir Home Savings & Loan Association bankų steigėjas, meno ir kultūros rėmėjas (Pastatęs L. A. miestui ir padovanojęs Ahmanson Music Center; L. A. County muziejui padovanojęs 3 milijonus dol. ir kt.).

Šio bankų centro projektą sukūrė vienas žymiausių pas. architektų Edward Durell Stone F.A.I.A.

Arch E. Arbas dirba prie Ahmanson projekto kaip arch. planuotojas, koordinatorius tarp įvairių inžinierių sričių ir darbo brėžinių.

ARCH. EDM. ARBAS

Tęsinys iš 11 psl.

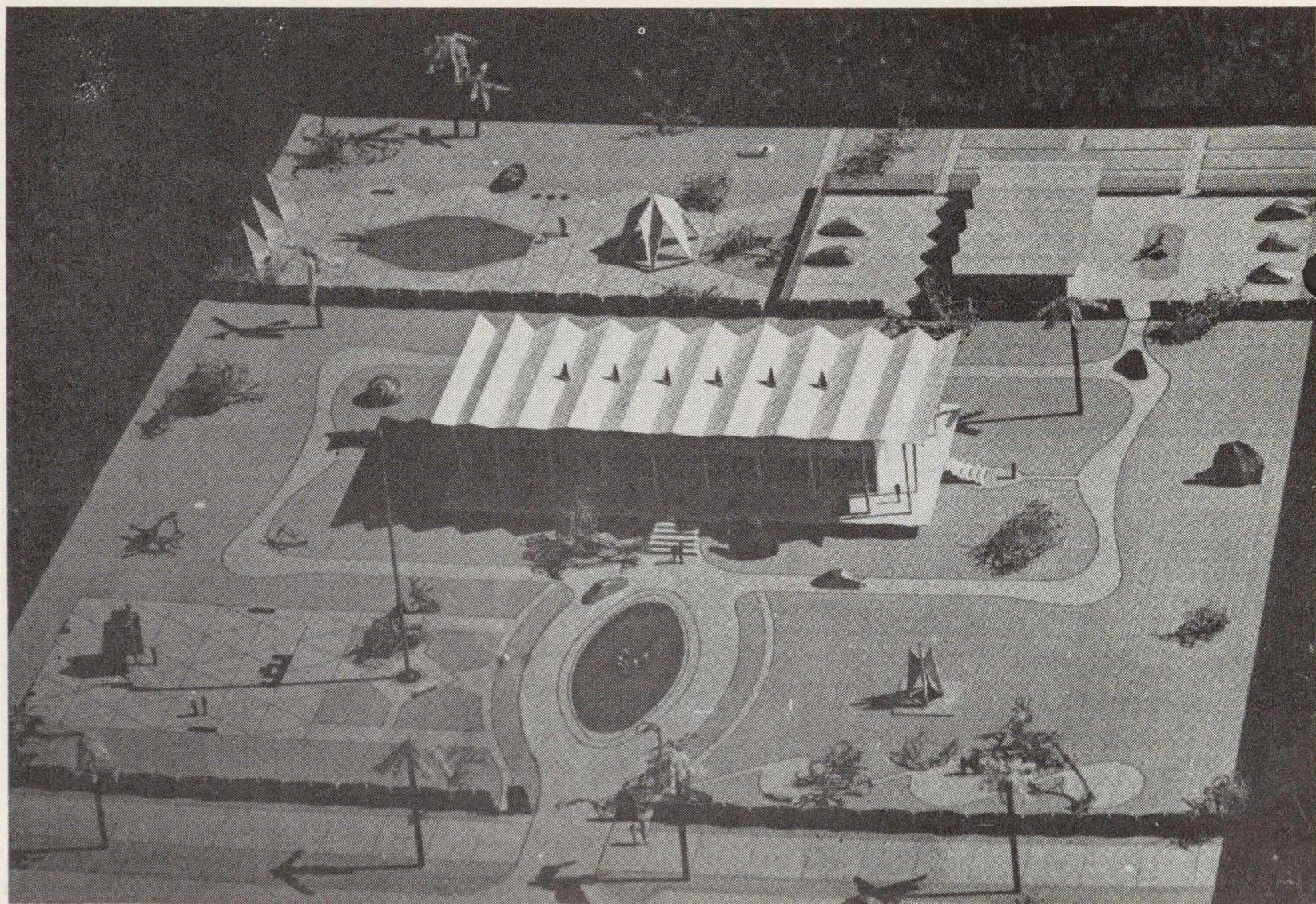
Modelis Lietuvių Ambasados rūmų Brazilijos sostinėje Brasilia.

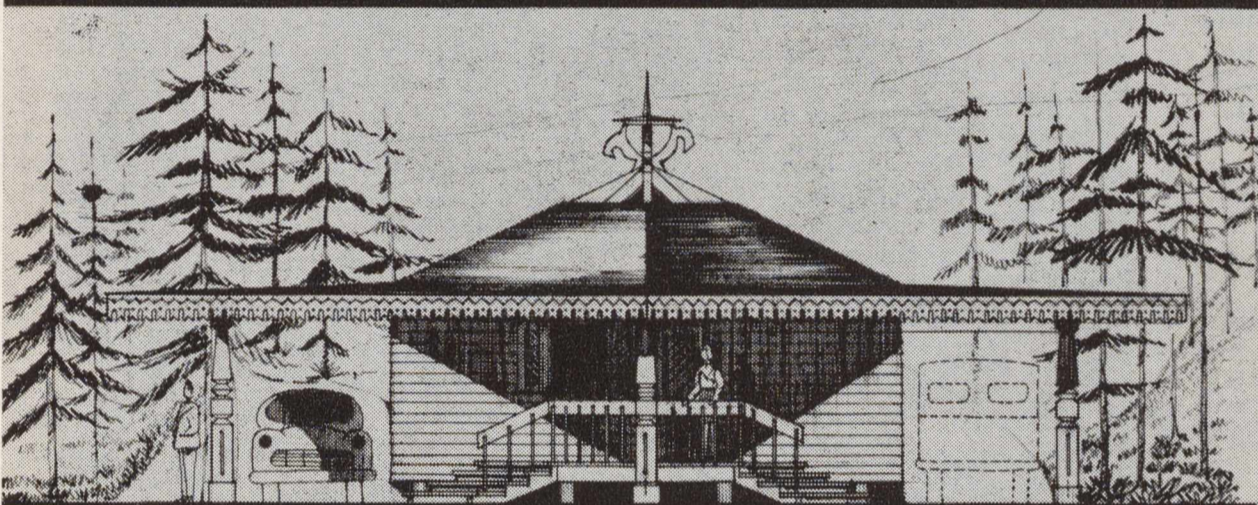
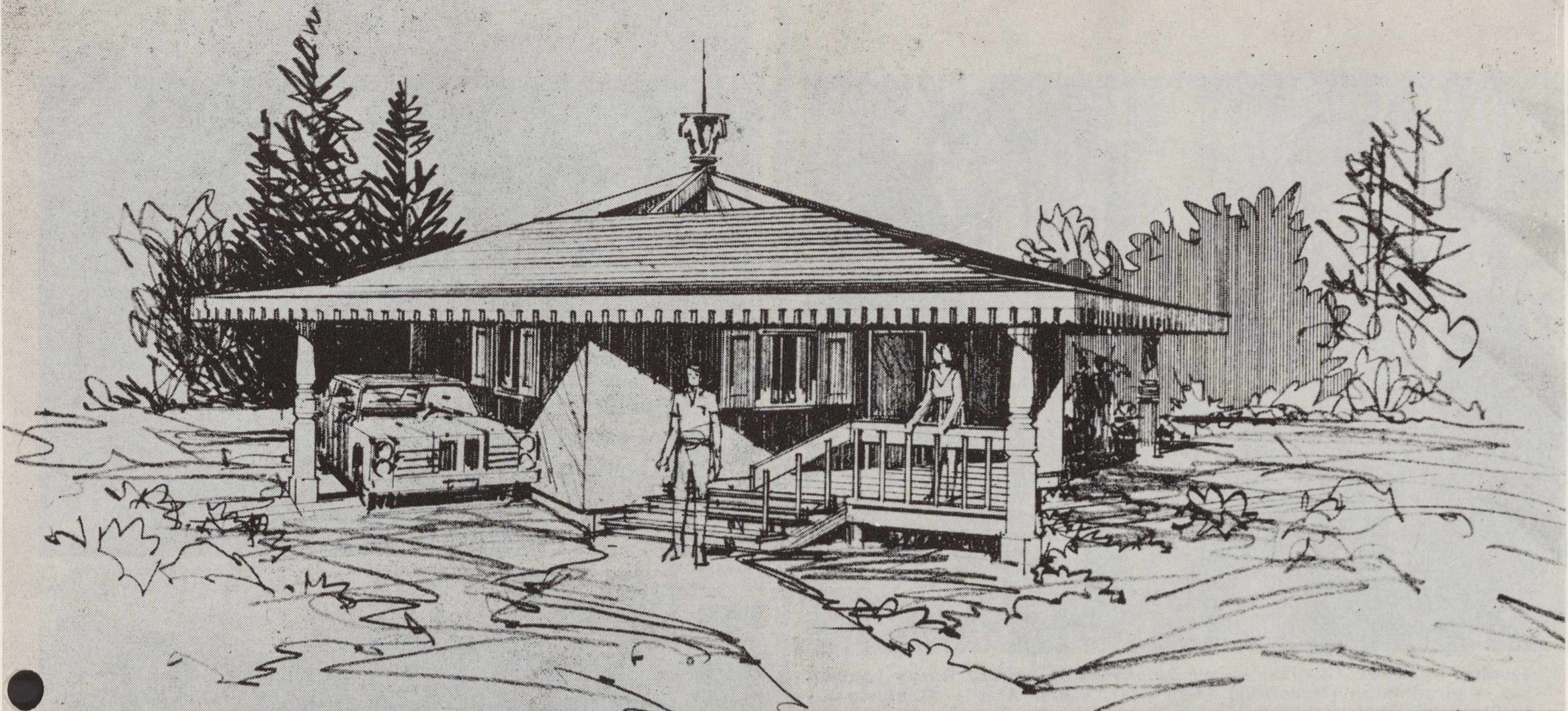
Arch. Edm. Arbo projektas, laimėjęs I-ą premiją Liet. Inžinierių-Architektų sąjungos konkurse 1959.

Šis projektas susilaukė plataus amerikiečių profesinių žurnalų, kaip Progressive Architecture, Forum, Arch. Eng. Journal ir kt., atgarsio.

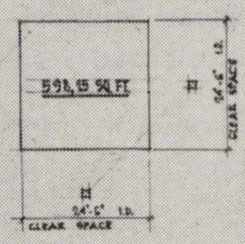
A model of the Lithuanian Embassy Building in Brasilia, the new capital of Brazil. This project performed by E. Arbas in 1959 brought him 1st prize in the competition of Lithuanian architects and later world wide fame.

The Ahmanson banking complex on 3700 Wilshire Boulevard, Los Angeles. Architect E. Arbas had participated in the team work that designed this project.

AREA

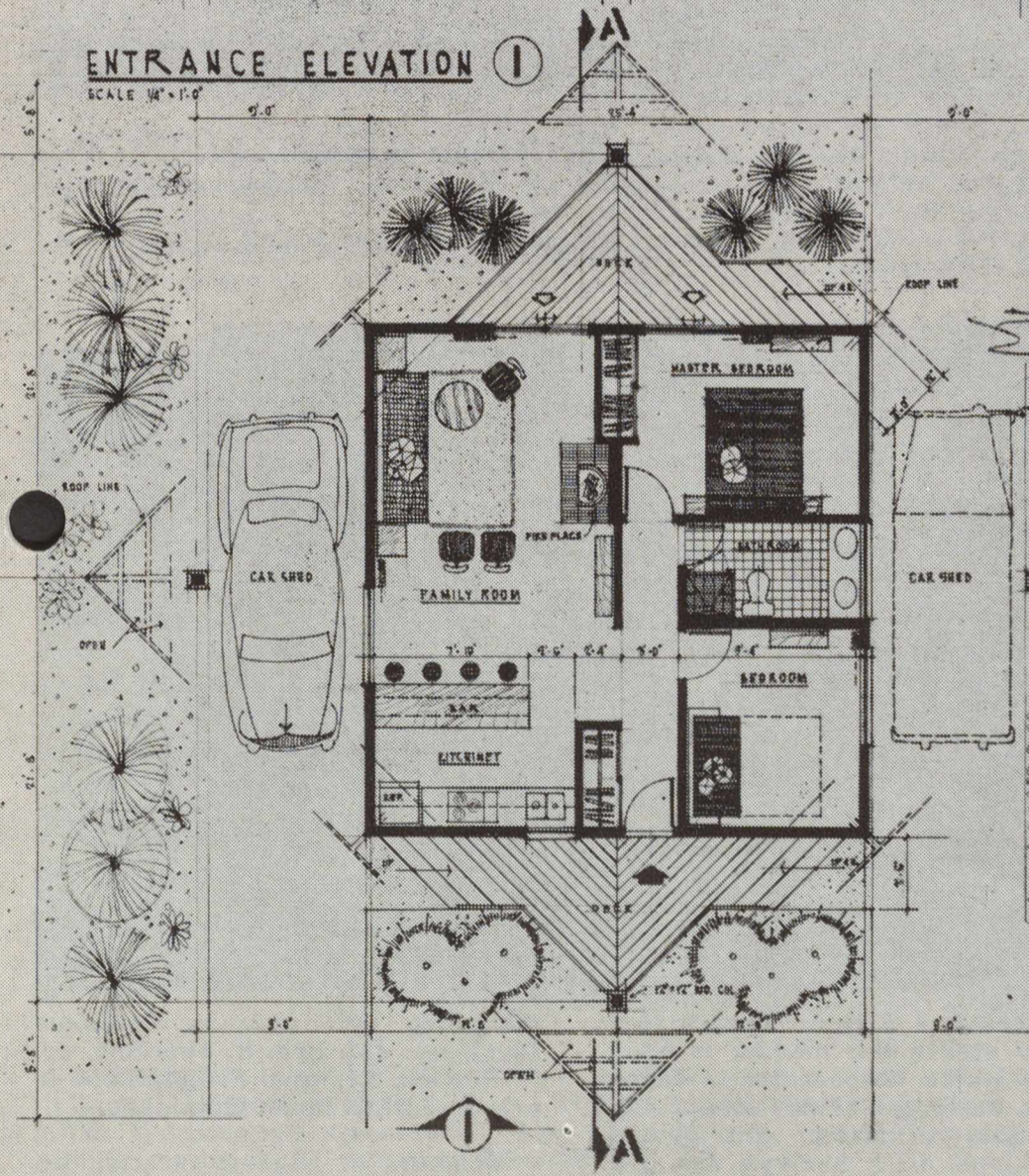

SPECIFICATION

1. **GROUND** - PROFILE UNDISTURBED, SCRUB VEGETATION and TREAT VEGETATION UNDER THE BUILDING.
2. **FOUNDATIONS** - NO POSTS TO BE TREATED (EXTEND BELOW FREEZING LINE)
3. **EXTERIOR WALLS** - MIN. 1 1/2" PROFILED NO POSTS (UNGRADED CORE 5" x 5")
4. **ROOF** - 2x4" REDWOOD - PLAT w/ 1/2" SPACING
5. **EXTERIOR WALLS** - 2x4" NO STUDS @ 12" O.C. (DOUBLE SPILED STUDS UNDER EACH DOOR LATCH) REDWOOD SHINGLES OR SHAPATHING.
6. **ROOF** - WOOD RAFTERS (PER SIZE CHECK w/ LOCAL CODE) 1/2" x 5" G. SHEATHING, RESIST PROOFING AND TILE OR REDWOOD SHINGLES.
7. **FLOORS** - FLOOR JOISTS @ 12" O.C. (COMPLY w/ LOCAL CODE) DOUBLE FLOORING w/ INTERFLOORING BETWEEN KITCHEN & BATHROOM - (INDOLEX OR VINYL TILE, 2" x 4" NO STUDS @ 12" O.C., 3/4" GYP. BPS @ 1/4" PLYWOOD EXPOSED CONSTRUCTION, BATHROOM @ T-5 CEILING.
8. **INTERIOR PARTING** - WOOD OR ALUMINUM SLIDING WITH SCREENS, PROVIDE DECORATIVE CHUTTERS AT EACH WINDOW.
9. **CEILING** - 3/4" AGE PE BIRCH PLYWOOD WITH LAMINATED PLASTIC TOPS AND 5" MIN. SPLASH.
10. **WINDOWS** - EXTERIOR & INTERIOR UNPAINTED WOOD GRAPES TREAT WITH "WOOD LIFE"
11. **CABINETS** - EXTERIOR & INTERIOR UNPAINTED WOOD GRAPES TREAT WITH "WOOD LIFE"
12. **FINISH** - EXTERIOR & INTERIOR UNPAINTED WOOD GRAPES TREAT WITH "WOOD LIFE"

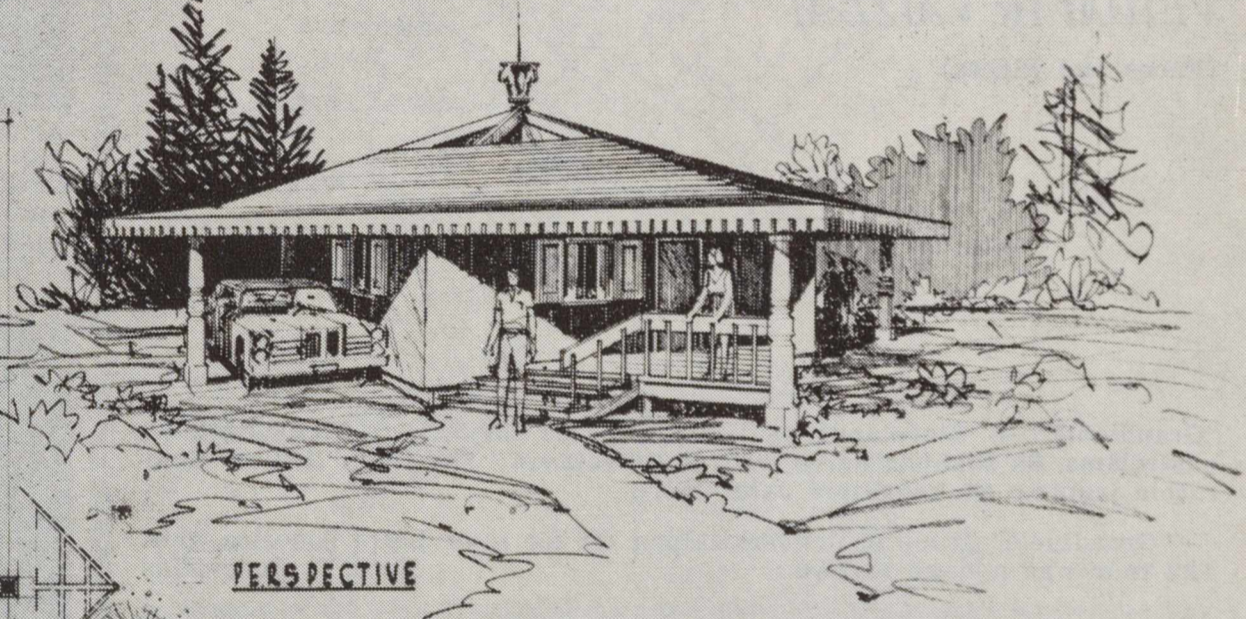
ENTRANCE ELEVATION I

SCALE 1/4" = 1'-0"

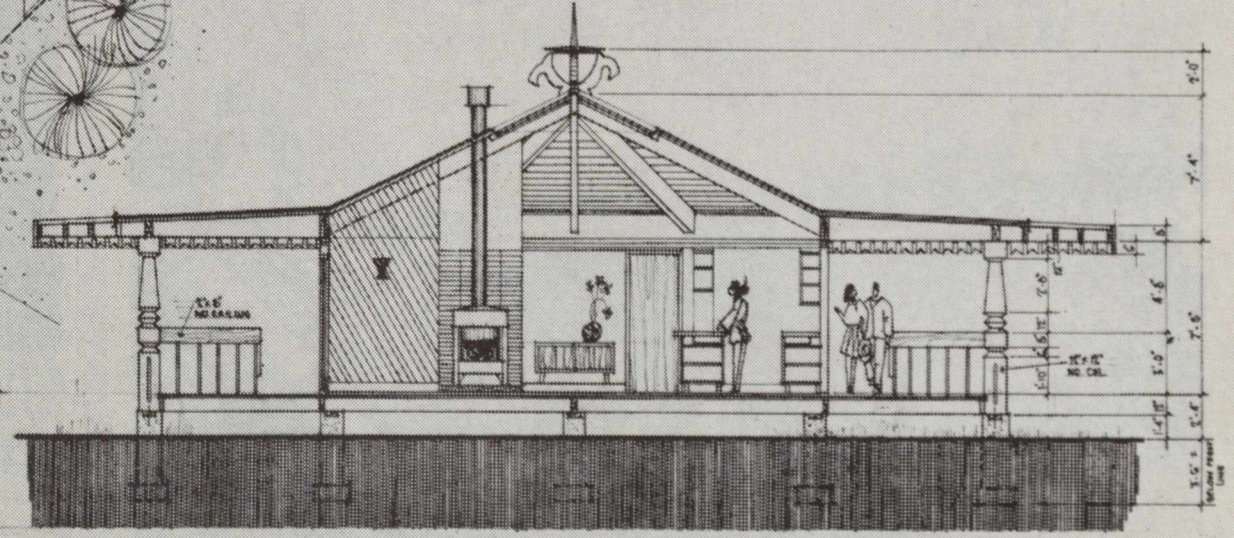

FLOOR PLAN

SCALE 1/4" = 1'-0"

PERSPECTIVE

SECTION 'A-A'

SCALE 1/4" = 1'-0"

WEEKENDS COTTAGE - GOODBY

Jaunimo žygio už Tikėjimo Laisvę komitetas. Iš kairės: Rimas Laniauskas — pirmininkas (Moksleivių Atkū s-ga); Gintas Aras — (Lietuvių Jūrų Skautija), Milda Jokūbaitytė — Lietuvių Skaučių Seserija, Danutė Čiuberkytė — Korp. Neo-Lithuania, Algirdas P. Mulionis — Lietuvių Skautų Brolija — komiteto išd., Barytė Gailliušytė — sekr. — PLB Jaunimo sekt.

Nuotraukoje trūksta: Romualdo Bubljo — vicepirm. (Studentų Ateitininkų S-ga), ir Lietuvos Vyčių bei Akademinių Skautų sąjūdžio atstovų.

Lithuanian Youth Action Committee for Religious Freedom.

Pasaulio ir Amerikos architektų ir inžinierių sąjungų suvažiavimo, vykusio Toronte, gegužės 30-31 d., dalyviai apžiūri profesinių darbų parodą. Apie konkurso laimėtoją ir jo darbą žiūr. 7, 12 ir 12 psl.

APAČIOJE — Toronto inžinierių žmonos, talkininkavusios suvažiavimui. Iš kairės: A. Matulevičienė, V. Sližienė, N. Kulpavičienė, V. Balsienė, A. Ščepavičienė, G. Stauskienė.

A convention of Lith. Engineers and Architects of USA and of the Free World was held in Toronto, Canada, on May 30-31. Convention delegates examining their professional works on display.

BELOW — Wives of Toronto Lithuanian engineers acting as hostesses to the convention.

VEIDAI IR VAIZDAI

(Faces and Places)

“Grandinėlė” — Clevelando taut. šokių grupė išvyksta į Pietų Ameriką gastrolėms. Su šokėjais kartu vyko ir Clevelando “The Plain Dealer” dienraščio jaunimo sk. redaktorė Jane Scott.

“Grandinėlė” group of dancers taking off for their Latin America tour. The tour was a huge success. Foto V. Bacevičius

Š. m. sausio 4 d. New Yorko ir New Jersey ateitininkų medikų ir odontologų Gajos korporantai ir korporantės susiorganizavo į naują skyrių. Sėdi iš kairės: dnt. gyd. J. Skripkienė, dr. I. Skeivys, dnt. gyd. A. Radzivanienė, dr. D. Jasaitis — sk pirm., dnt. gyd. R. Saldaitienė, sekr, dnt. gyd. S. Bobelienė; stovi: inž. B. Bobelis (svečias), dr. J. Dič-

pinigaitis, vet. gyd. H. Skripkus (svečias), dnt. gyd. S. Škerienė, dr. P. Bagdas, dnt. gyd. F. Ignaitienė ir dr. B. Radzivanas, išdininkas.

Members of Gaja fraternity, the Lith. physicians and odontologists of New York and New Jersey, have organized their own chapter on January 4, 1970.

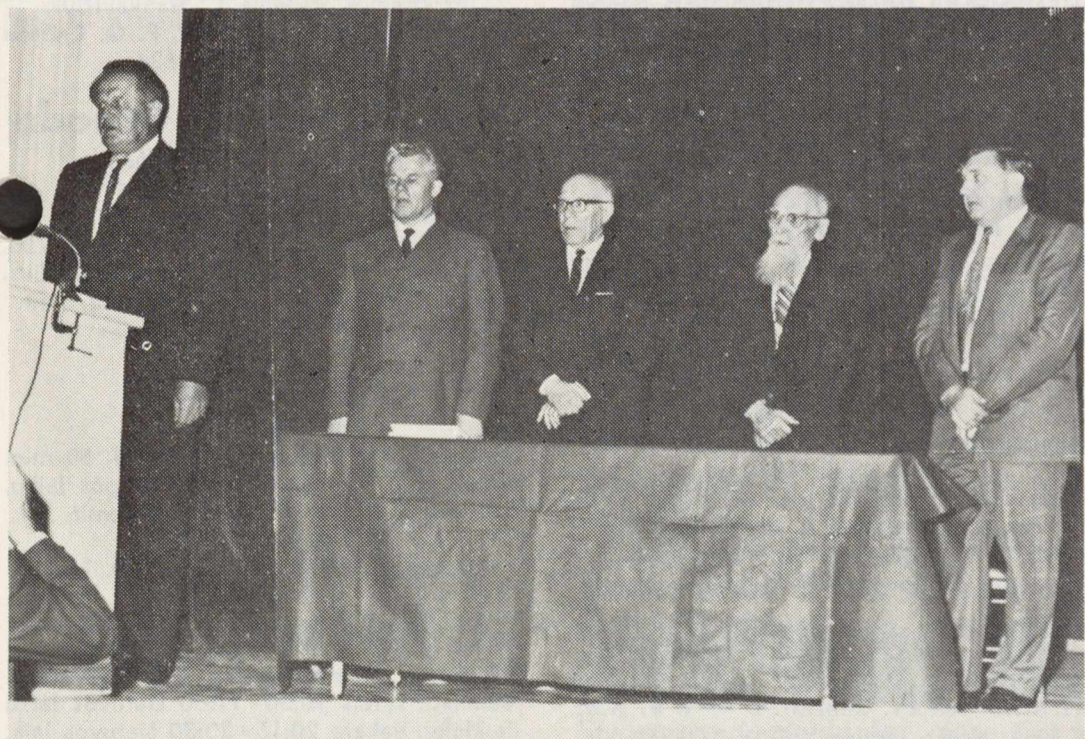
Los Angeles Birželio tragiškų įvykių minėjime dalyvavusių organizacijų pirmininkai arba jų atstovai. Iš kairės — sėdi: K. Prišmintas, L. B. apyl. pirm., dr. J. Jurkūnas, ALTS pirm., kongrm. Rousselot, adv. J. La Follette svečias kalbėtojas, Bronė Skirienė, LRKS pirm., V. Kazlauskas, L. R. K. F. pirm.; stovi: J. Činga, L. Vyčių pirm., Jasutis, Long Beach L. klubo sekr., inž. V. Vidugiris, komiteto sekr., V. Pažiūra, Balfo pirm., A. Skirius, komiteto pirmininkas. (Minėjimą rengė lietuviai). Foto L. Kantas

Tragic Deportations of June 1941 commemorated by Baltic people of Los Angeles. Members of program organizing committee and guests.

Ateitininkų suvažiavimo Vokietijoje, Bad Worishofene, per Sekmines, dalyviai. Vidury sėdi vysk. A. Deksnys, už jo į dešinę prof. Ivinskis, A. Gri-nienė; pačioj dešinėj stovi: vyskupo sekretorius dr. P. Celiešius, sėdi — kun. B. Liubinas.

A Convention of Ateitininkai (Lithuanian Catholic Organization) in W. Germany took place in Bad Worlshofen, Germany, on Whitsunday.

Iš "Laisvosios Lietuvos" savaitraščio skelbto romano konkurso premijų įteikimo išskilmių birželio 26 d. Chicagoje. Kalba: V. Šimkus, red.; toliau į dešinę už stalo stovi: Anatolijus Kairys, Jurgis Gliauda, dail. Adomas Varnas ir Aloyzas Baronas.

Foto A. Meleta

Prize presentation ceremonies to Lithuanian novelists for their works on topics of homeland guerilla warfare, in Chicago on June 21st. The event was sponsored by the weekly "Laisvoji Lietuva" (Free Lithuania).

Metinis "Lietuvių Dienų" žurnalo

PIKNIKAS

šiemet įvyksta rugsėjo 13 d., sekm., nuo 12 val. 30 min. iki vakaro
Mc Cambridge Parke — 1515 N. Genoaks Blvd., Burbank
(žiūr. planėlį apačioj).

Tai vienintelis šiais metais losangeliečių lietuvių piknikas gamtoje.

Daug vietos — Žalia pievelė — Medžių paunksmė
Moderniški sporto ir žaidimų įerngimai jaunimui.

Lietuviški pačių gaminti valgiai — Šalti gėrimai

Lietuviška muzika — Dovanų traukimas.

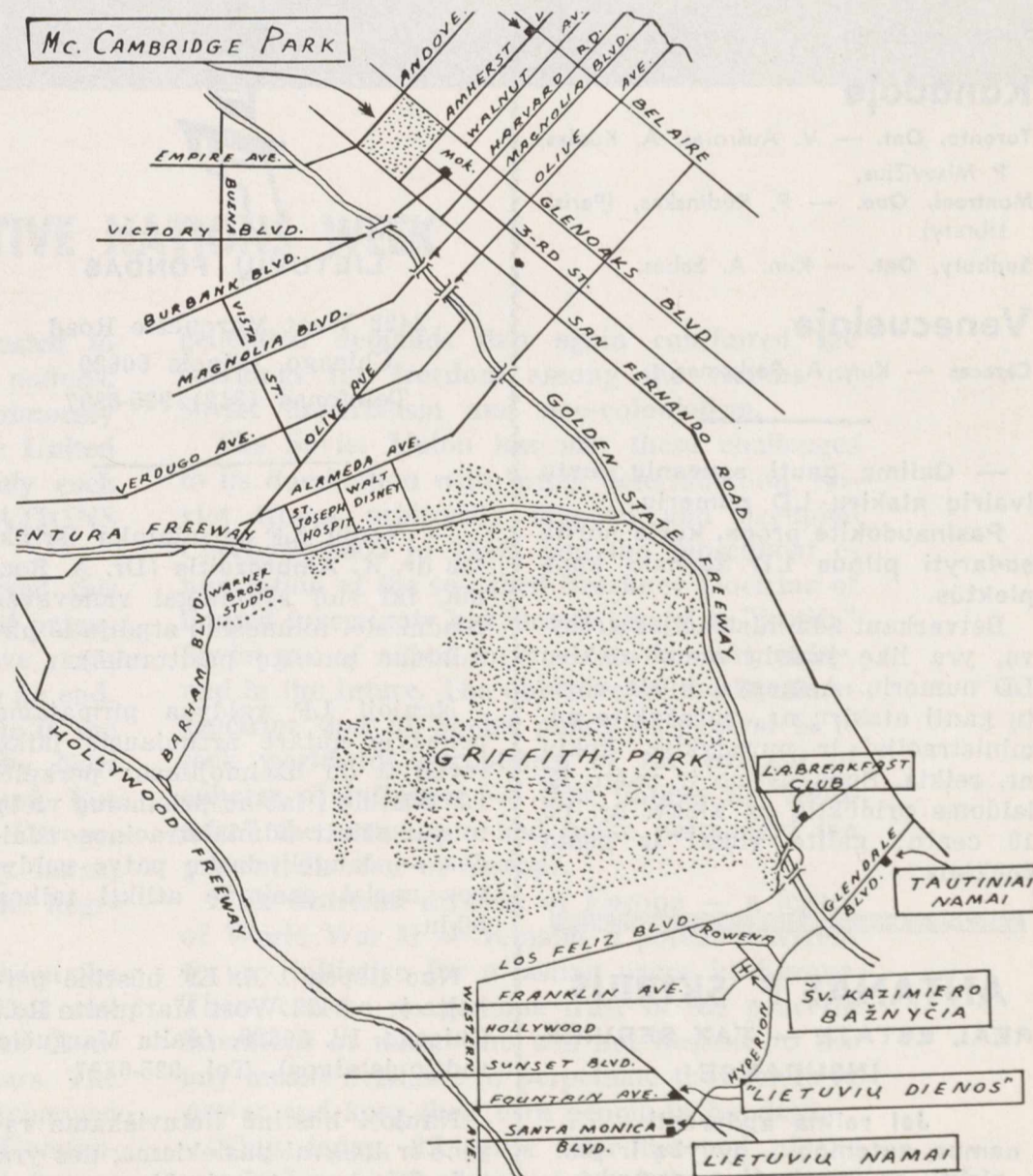
Lithuanian Days Magazine ANNUAL PICNIC

September 13, 1970, Sunday noon

McCambridge Park, 1515 N. Glenoaks Blvd, Burbank

Lithuanian Food and Refreshments will be served.

Everyone wil have a chance to win Oil Painting, TV set,
and many other prizes.

PLANAS — Kaip surasti LD pikniko vietą. Pagrindinis kelias — Golden State Freeway. Iš jo išvažiuoti Burbank Blvd. ir važiuoti iki San Fernando Rd, kuriuo pasukti į vakarus — priešais matyti didžiulė žalia aikštė — McCambridge Park. Aplinkui daugybė vietos mašinoms pastatyti.

LIETUVIŲ DIENŲ žurnalo ir knygų PLATINTOJAI

J. A. V-se

Brooklyn, N. Y. — "Darbininko" adm. ja.
So. Boston, Mass. — S. Minkus
Chicago, Illinois — Balyš Brazdžionis,
'Draugas', 'Marginiai', 'Terra' Gifts
International.
Cleveland, Ohio — "Dirva", V. Rociūnas,
V. Taraska.
Detroit, Mich. — "Gaiva", "Neringa",
St. Anthony's Parish Library.
Grand Rapids, Mich. — J. Belinis.
Kenosha, Wis. — B. Juška.
Los Angeles, Calif. — V. Prižgintas.
Omaha, Nebr. — Kun. L. Musteikis.
Putnam, Conn. — Immaculata Conception
Convent.
Rochester, N. Y. — A. Sabalis.
Waterbury, Conn. — "Spauda".
Woodhaven, N. Y. — "Romuva".
Woodmont, Conn. — Z. Šaulytė.

Anglijoje

Kew, Surrey — "Dainora".
Bradford, Yorks — Kun. J. Kuzmickis.

Australijoje

Adelaide, Edwardstown — A. Kubilius.
W. Brunswick — A. Vingis.
St. Kilda — N. Butkūnas.
Mirren — J. Rupinskas.
Sydney — Kun. P. Butkus.

Italijoje

Roma — Mnsgr. V. Mincevičius.

Kanadoje

Toronto, Ont. — V. Aušrosas, A. Kuolas,
P. Misevičius,
Montreal, Que. — P. Rudinskas, (Parish
Library)
Sudbury, Ont. — Kun. A. Sabas.

Venecueloje

Caracas — Kun. A. Perkumas.

— Galima gauti senesnių metų
įvairių atskirų LD numerių.

Pasinaudokite proga, kurie norite
sudaryti pilnus LD žurnalo kom-
plektus.

Betvarkant administracijos archy-
vą, yra likę įvairių metų atskirų
LD numerių. Asmenys, kurie norė-
tų gauti atskirų nr., parašykite ad-
ministracijai ir nurodykite, kokių
nr. reikia. Supakavimo ir pašto iš-
laidoms pridėkite už kiekv. nr. po
10 centų; galite siųsti ir pašto
ženklais.

ANTANAS F. SKIRIUS REAL ESTATE — TAX SERVICE INSURANCE

Jei reikia apdrausti
namus, automobilį, gyvybę ir pn.
pirkti ar parduoti nuosavybę,
Telefonuokite NO 4-2919

arba apsilankykite įstaigoje
4366 Sunset Blvd., Los Angeles,
California 90029.

LIETUVIŲ RADIOJOS PROGRAMOS,

kurios bendradarbiauja su "Lietuvių Dienomis"

Los Angeles, Calif.

KALIFORNIJOS LIETUVIŲ RADIOJOS
LITHUANIAN MELODIES
Stotis KTYM, banga 1460 AM
Šeštadieniais 12—12:45 val. p. p.
Liet. Radijo valandėlės klubo pirm. Stasė
Pautienienė, sekr. A. Skirius, išd. J. Mo-
tiejūnas. Programos ved. S. Pautienienė,
841 Stanford St., Santa Monica, Ca. 90403
Telef.: 828-3779

Baltimore, Md.

"RADIO PROGRAMA LIETUVIAMS"
Girdima Marylande ir Washington, D.C.
Sekmadieniais 10 — 11 val. ryto
per FM radijo stotį WFMM 93,1 mgcl.
Programos vedėjai: **Albertas Juškus**,
4515 Wilmslow Rd., Baltimore, Md. 21210
Tel.: 366-4515
Kęstutis Laskauskas, 1312 Birch Ave.,
Baltimore, Md. 21227; Tel.: 242-1779

So. Boston, Mass.

Lietuvių Radijo valanda
LAISVĖS VARPAS
Sekmadieniais 11 — 12 val. priešpiet.
AM 1430 klc., FM 107.9 megaciklų
WHIL Boston, Mass. 02155
Petras Višžinis, vedėjas,
173 Arthur St., Brockton, Mass. 02402
Telefonas: 586-7209

LIETUVIŲ FONDAS

2422 West Marquette Road
Chicago, Illinois 60629
Telefonas (312) 925-6897

— Nauju LF pirmininku išrinktas
dr. K. Ambrozaitis (Dr. A. Razma,
iki šiol sėkmingai vadovavęs fon-
dai, dėl tolimesnių studijų iš pir-
mininko pareigų pasitraukė).

Naujoji LF valdyba pirmajame
posėdyje nutarė artimiausiu laiku
įvykdyti du užsimojimus: perkelti
LF būstinę į labiau prieinamą vietą
ir sumažinti administracines išlai-
das — daugelį darbų patys valdy-
bos nariai pasiryžę atlikti talkos
būdu.

Nuo liepos 1 d. LF būstinė per-
kelta į — 2422 West Marquette Rd.,
Chicago, Ill. 60629. (Šalia Margočio
radijo įstaigos). Tel. 925-6897.

Naujoji būstinė lietuviškame ra-
jone ir lengvai pasiekiamą, nes yra
prie Western Ave ir Marquette g.
sankryžos.

Pakeitę adresą, tuojau praneškite,
kad nesusitrukdytų žurnalo
siuntimas.

LIETUVIŲ RADIOJOS KORP. PROGRAMA

Seniausia liet. radijo programa Naujojoje
Anglijoje, veikianti nuo 1934 m. bal. m.,
vedama **Stepono ir Valentino Minkų**, gir-
dima **sekmadieniais 1 val. — 1 val. 30 m.**
Boston, Mass. — WLYN - 1360
Programoje: pasaul. žinių santrauka, muzi-
ka, dainos ir Magdūtės pasaka.
502 E. Broadway, So. Boston, Mass. 02127
Telefonas: AN 8-0489

Chicago, Illinois

SOPHIE BARCUS
RADIOJOS ŠEIMOS PROGRAMOS
Kas rytą nuo pirmadienio iki penktadienio
10 val. — 11 val. priešpiet.
Šeštadienį ir sekmadienį 8:00 — 9:30.
"Vakaruškos" pirmad. vak. 7:00 — 8:00.
Visos programos iš
WOPA stoties 1490 klc. A. M. 102-7 F. M.
7159 S. Maplewood, Chicago, Ill. 60629
Tel: HEmlock 4-2413.

MARGUTIS

Seniausia liet. radijo programa Amerikoje.
Įsteigta muz. A. Vanagaičio 1928 m.
Kasdien 8 val. — 9 val. vakaro
(išskyrus šeštadienius ir sekmadienius)
Programos vedėjas **Petras Petrutis**.
Transliuojama iš nuosavos studijos
2422 W. Marquette Rr., Chicago, Ill. 60629
Telefonai: GR 6-2242; GR 6-2271.

Cleveland, Ohio

Lietuvių Radijo Programa
TĖVYNĖS GARSAI
Girdima penktadieniais 8—9 val. vakaro
per WXEN-FM stotį 106,5 mc..
Vedėjas **Juozas Stempužis**.
4249 Lambert Rd., Cleveland, Ohio 44121
Telef.: 382-9268.

Detroit, Mich.

LITHUANIAN MELODIES RADIO HOUR
lietuvių radijo valanda 2 kartą savaitėje—
antradienį ir ketvirtadienį — 8 iki 9 v. v.
e. s. t. Detroito WMZK-FM st. - banga 98
vedėjas — **ralph valatka**
17696 warwick detroit, mich. 48219
tel. 537-5550

LIETUVIŠKAS BALSAS-LITHUANIAN VOICE

WQRS-FM stotis. Banga 105.1 mc.
Sekmadieniais 8 val. — 9 val. ryto.
Išlaiko Radijo Klubas.
Klubo pirm. — inž. **Vacys Urbonas**.
17175 Gaylord Ave., Detroit, Mich. 48240
Telefonas: KE 7-9642.
Programos redaktoriai ir pranešėjai:
Jonas Kiščiūnas — 846-4245; **Kazys Ge-
gelis** — 535-6683; **Rožė Ražauskienė** —
278-1353; **Stasys Garliauskas**—TA 6-1385;
Antanas Janušis — VE 5-8317.

Hartford, Conn.

"TĖVYNĖS GARSAI"
Connecticut vlst. liet. kultūrinė valandėlė
WBMI - FM 95.7 mc.
Kiekv. sekmadienį 12 val. — 1 val. p. p.
Programos vedėjas **A. Dragūnevičius**.
273 Victoria Rr., Hartford, Conn.
Telefonas: CH 9-4502.

New York - New Jersey

"LIETUVOS ATSIMINIMŲ" radijo valanda
girdima kiekv. šeštad. 5 — 6 v. p. p.
iš New Yorko stoties WEVD — 1330 klc.
ir 97.9 meg. FM.
Direktorius **Jokubas J. Stukas**,
1467 Force Dr., Mountainside, N.J. 07092
232-5565. (Code 201)

Kultūrinė lietuvių radijo valanda anglų k.
per SETON HALL Un-to stotį WSOU-FM
pirmad vak. 8:05 — 9:00 — 89.5 mg.
Vedėjas **J. J. Stukas**.

"LAISVĖS ŽIBURYS"

Girdima kiekvieną sekmadienį
nuo 9 iki 10 val. ryto
iš WHBI stoties 105.9 FM banga.
Adresas: **Romas Kezys**, 62-15 69 place,
Middle Village, N. Y. 11379.
Telefonas: TW 4-1288.

Philadelphia, Pa.

Lietuvių Bendruomenės Radijo Programa
BENDRUOMENĖS BALSAS
Stotis WTEL — 860 kilocycl.
Šeštadieniais nuo 1:30 iki 2:30 p. p.
Kultūrinės apžvalgos, žinios, vietos kroni-
ka, muzika ir skelbimai.
Programas tvarko ir praveda
redakcinis kolektyvas.
Rašyti: "Bendruomenės Balsas"
1203 Green St., Phila., Pa. 19123.
Telefonas: PO 5-0932.

Pittsburgh, Pa.

The First Lithuanian Radio Program in
Pittsburgh, Penn.
Pittsburgh, Penn. — WPIT - 730 klc.
Sekmadieniais 12 val. — 1 val. p. p.
Programos vedėjai:
Povilas ir Gertruda Dargiai.
Visais reikalais kreiptis:
2040 Spring Hill R., Pittsburgh, Pa. 152

Rochester, N. Y.

Kultūrinė lietuviška valandėlė
Sekmadieniais 9—9:30 val. ryto
per WCMF-FM, 96,5 mc.
Išlaiko Lietuvių Radijo Klubas.
Klubo valdyba: **Pr. Puidokas**, pirm., 580
Wilkins St., (14521); **A. Cieminis**, vicep.;
R. Kiršteinis, sek. 229 Nester St. (14621);
V. Žmuidzinis, išd., **L. Laukaitienė**, narė.
Programų vedėjai: **O. Adomaitienė**, **A.
Cieminis**, **V. ir N. Draugeliai**, **A. Dziako-
nas**, **St. Ilgūnas**, **R. Kiršteinis**, **Br. Krokys**,
V. ir B. Litvinai, **J. Šipaila**, **D. Šurilienė**,
V. Žmuidzinis.

Waterbury, Conn.

LIETUVIŲ RADIOJOS PARTIJA
WBRY, Waterbury, 1590 kilocycles.
Kiekvieną šeštadienio vakarą 6:10—7:00.
Programos vedėjas ir direktorius
John D. Adams (Adomaitis).
5 Harriet Ave., Waterbury, Conn. 06708.
Telefonas: 753-8898.

Montreal, Canada

LIETUVIŠKAS PUSVALANDIS
Kiekvieną trečiadienį nuo 11 val. v.
CFMB stotis — Banga 1410.
Programos vedėjas **L. Stankevičius**.
1053 Cr. Albanel, Duvernay, P. Q. Canada
Telefonas: 669-8834

Toronto, Ont., Canada

TĖVYNĖS PRISIMINIMAI
Radijo programa girdima
kiekvieną šeštadienį 3:30 — 4:30 p.
iš Oakville stoties CHWO — banga 1250.
Programos vedėjas **Jonas R. Simanavičius**.
175 Parkside Dr., Toronto 3, Ont.
Telefonas: 534-1274.

Roma, Italija

ROMOS RADIOJOS
Transliuojama kasdien nuo 20 val. 50 min.
iki 21 val. 10 min. Vidurio Europos laiku,
41,15 ir 50,34 metrų bangomis.
Vedėjas **Dr. J. Gailius**.
Circonvallazione NOMENTANA 162.

Vatikanas, Italija

Programa transliuojama 8 kartus savaitėje.
Sekmad. rytais 10:30-11:00 Lietuvos laiku
ir kiekv. vakarą 20:15-20:30 Lietuvos laik.
Bangos: 31, 25, 19 ir 196 metrų.
Vedėjas **Kun. Dr. V. Kaziūnas**.
Adresas: Sezione Lituana, Stazione Radio
CITTA DEL VATICANO.

MALONĖKITE TUOJAU PRANEŠTI
APIE JŪSŲ RADIOJOS PROGRAMŲ LAIKO,
ASMENŲ, ADRESŲ IR KT. PASIKEITIMUS.

LIETUVIŲ
DIENOS
LITHUANIAN DAYS

JUNE

1970

This official photograph shows the new mayor of Detroit, Roman Gribbs, presenting Daina Astašaitytė and Karolė Veselkaitė a Proclamation on behalf of Lithuania's Independence Day, February 16th.

During discussion the mayor showed a sympathetic understanding of Lithuanian affairs and followed this up by delegating his daughter to the Independence festivities and a subsequent Fair held by Lithuanian Scouts.

Deroito naujasis meras priima lietuvių delegaciją; čia ji matome su jaunimo atstovais Daina Astašaityte ir Karole Veselkaite.

Manifesto 1970

CAPTIVE NATIONS WEEK

The undersigned organizations, dedicated to the restoration of freedom in the captive nations, call attention to Public Law 86-90, unanimously adopted in 1959 by the Congress of the United States, by which the third week of July each year is designated as **CAPTIVE NATIONS WEEK**.

Captive Nations Week will be observed this year a few months after one of the most poignant anniversaries of our time. Twenty-five years ago this May, the war in Europe came to an end. But the hopes and expectations that came in the wake of the hard-won victory over the Nazi military machine have yet to be realized. For 100 million people in East and Central Europe, Nazi domination has been replaced by harsh, unimaginative Communist rule and Soviet hegemony.

During the 25 years, the USSR has been the master of the destiny of each of the East and Central European countries seized by the Communists in wartime and the postwar years. The sole exception is Albania, which has exchanged Soviet overlordship for close ties with Communist China. True, the regimes installed by, or with the help of, Moscow have not remained unchallenged. In 1956, the Polish October and the Hungarian Revolution offered vivid proof of the true feelings of the people toward the ruling Communist elite. Two years ago, before the Soviet invasion, the "Czechoslovak Spring"

generated demands that again confirmed the yearnings for freedom among the victims of Soviet imperialism and neo-colonialism.

The Soviet Union has met these challenges to its domination with brutal determination. Soviet troops arbitrarily invaded and occupied Czechoslovakia in 1968, and the subsequent e-nunciation of the so-called Brezhnev Doctrine of limited sovereignty has merely served to "justify" Soviet use of naked force — in the past, today, and in the future. The objective of the Brezhnev Doctrine and of Soviet policy in general is to seek worldwide acceptance of the concept of spheres of influence — thus hoping to "legitimize" the status quo and make permanent the present division of Europe.

This artificial division of Europe — a legacy of World War II — remains a potent deterrent to any initiative for a lasting peace in Europe. There can be no genuine trust in the peaceful intentions of those who will not hesitate to use any means available to perpetuate themselves in power and keep their own people in bondage.

Thus today, 25 years after the end of the war in Europe, the issue of freedom the issue of freedom for the captive peoples should be raised with vigor and determination by the representatives of the free world. The people in East and Central Europe consider themselves part of Europe and ardently desire to join a Europe united in freedom.

Continued page 18

CAPTIVE NATIONS WEEK...

Continued from page 17

The status quo in East and Central Europe is intolerable — both to those who live there and to the free world.

The Assembly of Captive European Nations firmly believes that freedom and national independence for captive East and Central Europe are essential to a lasting peace in the area, and, therefore, to world peace as well.

While commemorating this year's Captive Nations Week:

WE STRESS that the Soviet Union has violated its solemn promises of freedom and independence to the nine nations made captive during and after World War II — Albania, Bulgaria, Czechoslovakia, Estonia, Hungary, Latvia, Lithuania, Poland and Rumania;

WE ALSO STRESS that the Communist regimes in the East-Central European nations continue to flaunt the will of the people by denying them the right to periodic and genuinely free elections.

WE APPEAL to the free governments of the nations of the world:

1. To declare, in accordance with principles of the Atlantic Charter, the Universal Declaration of Human Rights and the Declaration on the Granting of Independence to Colonial Countries, adopted by the United Nations on October 14, 1960, their support of the right to self-determination of all peoples held captive by the Communists and, consequently, to make this issue the permanent concern of the United Nations;
2. To reject the intent and implications of the Brezhnev Doctrine of limited sovereignty, since its acceptance by the West would lead to the recognition of the spheres of influence and of the

CLEM'S POLSKIE DELI

★ Specializing in home made fresh and Smoked Polish Sausage, fancy groceries and choice meats.

★ Featuring Imported Krakaus Polish hams, beer, wine and groceries.

NOW

Daily from our own new
BAKERY-KITCHEN

a variety of Polish pastries and other home made delicacies.

IT'S CLEM'S

3002 W. Florence Ave., Los Angeles
759-5058

status quo in East and Central Europe;

3. To create a world climate favorable to the quest of the captive peoples of East and Central Europe for the recovery of their right to self-determination and full national and individual freedom by bringing their plight to the attention of the free world, and thus help liquidate the legacy of World War II and make Europe whole once again.

We appeal to the People of the United States of America to manifest during **CAPTIVE NATIONS WEEK, July 12 — 18, 1970**, their awareness of the importance of freedom for 100 million peoples in the Communist-dominated lands to the establishment of a valid European settlement and world peace.

CHRISTOPHER EMMET,
Chairman
American Friends of the Captive Nations

ALFREDS BERZINŠ, Chairman
Assembly of Captive European Nations

CAPTIVE NATIONS WEEK

Captive Nations Week, inaugurated in 1959 by a Joint Resolution of the United States Congress (Public Law 86-90), will be observed this year between July 12 and 18. Eleven years ago, the late President Dwight D. Eisenhower was the first Chief Executive to issue a Presidential Proclamation to that effect.

Each year, Captive Nations Week has provided a fitting opportunity for the American people to show their solidarity with their captive brethren in East and Central Europe. Nationwide observances, preceded by Captive Nations Week proclamations by the President and by Governors and Mayors of many states and cities, offer Americans a traditional vehicle for manifesting their continued concern with the plight of the 100 million East and Central Europeans under Communist rule.

An Offer

● A newspaper of Cardiff, Wales, has published a letter by E. Šova (issue of March 17) in which the author indignantly rejects a comparison circulated by the Welsh that they are suffering a similar oppression as the Lithuanians under Russians. E. Šova challenges any Welsh politician to make the trip to occupied Lithuania in person to bring there his ideas comparing both oppressions— printed and in Russian — and try circulating them there.

"I'll pay that gentleman's One day expenses," says E. Šova.

JOE BALSIS — THE IRON MAN OF BILLIARDS

by Tony Yuknis

On his way home to Minersville, Pa., pool champion Joe Balsis stopped in Chicago to give a shooting exhibition that he exhibited in Japan. At National Recreation he demonstrated how to knock three balls into three different pockets on one shot. Then Balsis rolled balls forward with his left hand and socked them into the corner pocket while the were on the move. Another trick was to make the cue ball jump over a row of balls and hit two spotted balls into both corner pockets.

"This one is for Johnny Unitas," Balsis announced as he put one ball into a side pocket and another in the corner pocket on the same shot.

"I'm teaching my eldest son pool so he can work his way through college", Joe said as he circled the table for another angle shot.

"Another one for Unitas," Balsis proclaimed as he knocked two balls, on a bank shot, into different pockets.

"What's Unitas got to do with billiards?" A bystander lady asked.

"We're both the same nationality — Lithuanians," Balsis replied without stopping his game.

Balsis was born almost a half of a hundred years ago in Minersville, Pa., with a cue stick in his mouth. He handled a cue stick at the age of four in his father's pool parlor. When Joe was aged 12 he won the National Junior championship having a high run of 87.

In 1946 Balsis won the Armed Services championship. He returned home and became the operator of a successful meat distributing house. Then his cue stick work was confined to the hometown billiard parlors where he did not have much competition.

One day his American born mother was studiously watching a billiard match on the boob tube. "Joe," his mother exclaimed, "You can beat those guys seven days a week". So Joe, after a 17-year lapse of tournament competition, blazed up to compete with the big boys in the game. Balsis played himself into an exhibition match with Irving Crane. Joe's stick artistry was never sharper as when he cleaned off the table winning 150-0. His opponent didn't get much of a chance at this straight pool match.

This victory over a big man in straight pool competition carried Joe into tournament play So Joe finished in fourth place in the Billiard Proprietor's Association championship tournament in 1964. The following year Balsis took its

top prize in New York city. He won the New York Open and the National Invitational (ABC-TV) crowns.

In 1966 Balsis placed first in the Long Beach (Calif) Invitational and Burbank Invitational tournaments. He won the Culver City (Calif) Invitational and the CBS-TV Classic crowns next year. In 1968 Balsis won the Billiard Congress of America U. S. Tournament.

Joe Balsis

Joe speaks Lithuanian but not his American born wife, the former Eleanor Radzievičius. Nor does yet either of his two sons, Joe and John, or does his daughter, Eleanor. Balsis insists that his sons will first shoot their way through college — with a cue stick. May it be so Joe.

Editor's note:

Next time when playing near Burbank do not forget to visit Lithuanian Days.

Pasikalbėsime lietuviškai!

Since the Annual Meeting of **BATUN (Baltic Appeal to the United Nations)** was held in the Building which is located a minute's walk from the UN Gardens, it so happened that on that day the signs in the garden that usually read "Keep off the Grass" suddenly bore a different message: "RUSSIANS GET OUT OF ESTONIA, LATVIA, AND LITHUANIA".

Anatole Kairys CURRICULUM VITAE

A comical tragedy in two acts

Copyright by author

PART SIXTH Continued from the May issue

SVAJŪNĖ:

Svajūnas! We must tell them the truth! We must open their eyes and show them...

SVAJŪNAS:

Keep quiet! Let me do the talking.

SVAJŪNĖ:

No such room exists! It's an illusion!

SVAJŪNAS:

Calm down, I'm telling you!

SVAJŪNĖ:

Svajūnas, don't tell the children a lie! I am sorry for them. I pity their lives! I pity their blood! They are our children...

SVAJŪNAS:

That's enough!

SVAJŪNĖ:

Don't feed them on dreams! Don't turn their lives into a chase of a dream bird! There is no separate vacant room!

BOY:

We were told there is. Only it is presently occupied...

SVAJŪNAS:

Quite right... And you must wait a little while.

BOY:

(Cheering up) Until it's free!

SVAJŪNĖ:

Is that what you were told.

BOY:

Yes, that's what we were told.

SVAJŪNĖ:

(Covering her face with her hands, in a tragic voice) Oh-h-h...

SVAJŪNAS:

Everyone brings along his own fortune when he is born, Svajūne. Do not weep and do not cry... If we have not attained what we were after, it does not follow that that is not attainable by anyone... Perhaps the children possess such means as we have not possessed. Then, this is what children are for, to carry on the work of their fathers. *(He takes the children by their hands)*

SVAJŪNĖ:

(Sprightly blocking his way) This is suicide! I'll not let it go on!

SVAJŪNAS:

(Kissing her on the cheek) Forgive me that my soil had not been fertile. Not much has grown upon it. Yet whatever crops sprung forth are worthy to be proud of...

SVAJŪNĖ:

(Regaining composure) I shall pray for their success.

SVAJŪNAS:

(Leading the children up) This door leads to the promised chamber. So it had been said to ourselves and to our fathers, only we could not open it throughout our lifetime. Neither could our parents open it. Perhaps it is not to be opened at all, I'm not sure; though, I do believe that if there is a door it should be opened.

BOY:

Of course.

SVAJŪNAS:

We had also been promised a separate room and we were told to wait for it here. We are still waiting...

BOY:

Can't you open the door?

SVAJŪNAS:

We cannot.

BOY:

I'll open it for you! *(To the Girl)* Shall we open it? *(The Girl nods in approval and the Boy taking a run pounds into the the door with his shoulder)*

SVAJŪNAS:

Be careful, my Boy!

BOY:

(He has hurt his shoulder) Ow!

SVAJŪNAS:

Childish doings.

BOY:

(Shouting) Ow-w!

GIRL:

(Shouting) Ow-w!

SVAJŪNAS:

Don't! Sh-h! You're not allowed to shout.

BOY:

Not allowed?

SVAJŪNAS:

Silence. Such are the rules and we are pledged to them. *Silence.*

BOY:

Silence?

SVAJŪNAS:

Silence.

BOY:

We haven't pledged anything coming here. So you say that they are afraid of noise?

SVAJŪNAS:

Very much so.

BOY:

Very much...

(The Boy and the Girl now open up their bags which are crammed with various noise makers such as used mostly on New Year Eve parties. They are producing the rattlers, whistles, horns, etc)

SVAJŪNAS:

(With a premonition) Children, children...

BOY:

(Starts whistling loudly)

GIRL:

(Vehemently turning a rattler. Enter the MESSENGER CLERK, annoyed, angry)

MESSENGER CLERK:

Silence! Let's have silence!

BOY:

(Shouting and whistling even louder)

GIRL:

(Shouting and rattling even louder)

MESSENGER CLERK:

(At a loss of what is going on or what he should do. He is running around the stage, holding his head with his hands...)

Arabs on the ground floor! Asians on the second! Africans on the third. And now on the fourth floor... Cut out the noise!

BOY:

(Shouts at the top of his voice)

(To be continued)

DIVIDENDAI MOKAMI KAS 90
DIENŲ UŽ VISAS TAUPYMO
ŠĄKAITAS

TAIP

TAUPYDAMI PAS MUS, JŪS GALITE PASIRINKTI TAUPYMO RŪŠĮ, KURI JUMS PATOGIAUSIA... TAI NEDELSDAMI PASIŪSKITE ČEKĮ DABAR.

5 1/4% UŽ TERMINUOTUS
INDĖLIUS
\$7,500.00 ar daugiau

TAUPYMO ŠĄSKAITOS IKI
\$15,000 APDRAUSTOS F.S.L.I.
ĮSTAIGOSE.

ST. ANTHONY

SAVINGS & LOAN ASSN.

1447 So. 49th Court
Cicero, Illinois 60650

JUOZAS F. GRIBAUŠKAS
sekretorius

Tel.: (312) 656-6330 Ir 242-4395

LADIES AND GENTLEMEN

Remarkable Discovery

Hair formula JIB is Patented in Switzerland and Registered in U.S.A. and Canada, Europa, Germany, Austria. It cures Dandruff, Falling Hair, Itching scalp, Splitting ends, Strengthening Hair, Root growth, and restoring NATURAL HAIR COLOR.

Using JIB you will never be bald or grey. 100% Guaranteed.

Listed in Druggist Red-Blue Book. JIB Medicine Liquid 8 oz. A 16 week supply \$6.00. Money Order, P.P., Send today — JIB LABORATORY

Šveicarijos patentu nr. 458678.

1437 So. 49th Avenue, Cicero, Ill. 60650

CRANE SAVINGS & LOAN ASS'N

B. R. PIETKIEWICH,
President

2555 W. 47 th St., Chicago 32, Ill.

1. France also helped Russians to fight Germans on eastern Front in sending there an aviation squadron, called "Normandie - Niemen". As legend around the stamp says, this squadron in 1944 participated among others in bombarding the Lithuanian cities of VILNO, KOVN and NIEMEN (Vilnius, Kaunas and over the Nemunas River Eastern Prussian cities). — Prancūzija irgi padėjo sovietams kariauti prieš vokiečius, ten pasiųsdama savo aviacijos eskadrilę, pavadintą "Normandie - Niemen" (Normandija - Nemunas). Kaip įrašas aplink pašto ženklą sako, ši eskadrilė kartu su rusais 1944 m. bombardavo, tarp kitų, ir Lietuvos miestus Vilnių, Kauną ir anapus Nemuno esančius Rytprūsių miestus.

2. A German stamp, showing refugees fleeing westward. — Vokietijos išleistas pašto ženklas, kuriame parodyti pabėgėliai į Vakarų.

LITHUANIAN HISTORY IN STAMPS

By Antanas Bernotas

Part CXXVI

In spring of 1944 the Bolsheviks were again approaching Lithuania. The people were were fearful of the coming terrors of a dreadful second Bolshevik occupation. Especially the more advanced Lithuanians of whom a great number were active anti-Communists; the professionals, intellectuals, state and public employes or self-employed, business people and workers.

From the country's eastern and southern regions, at first, the gaining momentum of an exodus commenced, directed westward. By all or any possible means, with everything left behind. Only those born on the country-side and unduly tied to their native homesteads and soil were lagging behind. In the western regions, near the German border, a forceful evacuation was set in motion by the retreating Germans.

Once in Germany the refugees were being caught by the Germans, and put to military services in Eastern Prussia: to install fortifications or to dig trenches against the approaching Russians. Those, who managed to escape this, fled westward as far as possible. A small fraction of refugees crossed the Baltic Sea, to Sweden. It is estimated that in this manner about 250,000 persons left the country (including the thousands of evacuated, the inhabitants of Klaipėda's Territory; all persons brought for forced labor to Germany; repatriants of 1941, and persons drafted into the German army or other military services.).

Besides Lithuanians, there had accumulated in Germany masses of people of other nations; war prisoners, the evacuated, etc., practically from all European countries that came under German control during the war. The refugees, however, where exceptionally from the East European countries. In Berlin there was a Lithuanian Association functioning, which strove to communicate with all Lithuanians residing at that time in Germany. It even issued a Lithuanian newspaper.

Refugees or the evacuated Lithuanians were settled up mostly in Germany's industrial areas or on farms. Whoever could manage, reached for the German or Austrian

cities, such as Berlin, Dresden, Munich or Vienna. The refugees were either employed in factories, or on farms; not many entered any other services.

In spring of the following year Western Allies — USA, Great Britain and France occupied Western Germany and divided it into zones. Approaching from east, the Soviet Russia occupied the entire eastern and parts of central Germany, also Czechoslovakia and half of Austria, reaching Vienna. Lithuanian refugees, who happened to be in eastern Germany, fled westward from the approaching Russians, to as far as they could. Nevertheless a number of them were caught and allegedly returned home. A number of refugees were killed during bombardments of the cities or in the front zones. Refugees from Saxonia or Branderburg provinces, as well as from parts of Austria, when they received news, that these territories are to be occupied by the Soviet Russia, fled further westward.

The Western Allies, when they found masses of people from various countries in Germany in 1945, persisted that these refugees immediately be repatriated to their native countries. This policy was initially being enforced but the majority of the refugees or people otherwise brought to Germany from eastern European countries, refused to go home as long as their countries were occupied by the Soviet Russia. From then on UNRRA (United Nations Relief and Rehabilitation Administration), which was organized in USA in 1943, took over the care of all refugees, still remaining in Germany. UNRRA had already in the summer of 1945 begun to organize hundreds of refugees camps, scattered all over the country. Refugees, who had settled among the German city population or on farms, even in German refugee camps, were gathered and brought to these new organized camps. It was ordered, that the refugees of each individual nationality live in separate camps; but Lithuanians in most cases were sheltered together with Latvians and Estonians, as Balts. As camps facilities the prior German army barracks or camps were being

BOOKS & PERIODICALS

THESAURUS OF THE LITHUANIAN LANGUAGE

Alexander Kurschat, *Litauisch-Deutsches Woerterbuch. Thesaurus Linguae Lituanicae.* Herausgegeben von Wilhelm Wissmann und Erich Hofmann. Unter Mitwirkung von Armin Kurschat und Hertha Krick. Goettingen. Vandenhoeck und Ruprecht. 1970. DM 220.00.

One of the most recent publications of Vandenhoeck and Ruprecht, Goettingen, Germany, is the second volume of the Lithuanian-German Dictionary, written by Alexander Kurschat. It is as large as the first volume, which was published two years ago: it comprises nearly 900 pages, beginning with *ingis* "der, die Traege", and ending with the verb *nužiūrėti* "hinabsehen."

The subtitle of the dictionary is *Thesaurus Linguae Lituanicae*, i.e. a treasury or collection of words, whatever found in the Lithuanian language. It shows that the author (like his predecessors of earlier Kurschats of former generations) tries to record all words, used in Lithuanian writings during more than for a four hundred years period. He not only writes down a translation of Lithuanian words, but also gives examples of sentences, from which one can see how these words are used. This quality of the dictionary is especially profitable for a foreign student, striving to grasp a true meaning of a word. These sentences are taken from various Lithuanian writings, especially old ones, even from the folklore (folksongs and folktales).

Each word of a language, even an extinct one, is dear to a linguist, irrespective of its origin. A Kurschat is not an exception in this respect. He lists in his dictionary not only standard Lithuanian words, but also various barbarisms, which are not used any more in the language, because they were replaced by pure Lithuanian words. He thinks that this could be justified, for he collects and compiles a thesaurus of the language.

A. Kurschat includes in his dictionary even words from dialects, like *lundus* (=landus) "kriechend", *lungas* (=langas) "das Fenster", *kamunos* (=kamanos) "der Zaun mit Gebiss", etc. Also he lists words which are seldom used, like *nairus* and *žnairus* (=šnairus) "scheelsuechtig", *moterauti* "den Frauen nachlaufen", *mala* "Land", *mudrus* "frisch", "munter", *lakionėlė* "die liebe kleine Fliegerin; von

used; they were built by Germans for exactly these purposes. Only in the French occupational zone the refugees were sheltered in private homes.

(To be continued)

der Schwalbe", *kakinas* "zufrieden" and many others.

It seems, that the proofreading of the dictionary is done carefully. Only it is not comprehensible why the author writes *kunas* "der Leib" (with a short "u") instead of the standard Lithuanian *kūnas* (with a long "ū"), or *lupa* "die Lippe" instead *lūpa*. To write *lunšis* "der Luchs" (with a diacritical sign beneath "u") instead of a Samogitian *lunšis* is unjustifiable. Probably these incongruities are nothing else than errata.

In spite of this inaccuracy the dictionary is very valuable. A scholar, especially a linguist, will find in it not only standard Lithuanian words, but also a great number of old ones, extinct ones and those which rarely occur in written literature. So the dictionary is a real mine of words for a linguist. A serious researcher in the field of linguistics will not do without this dictionary. Only it to be hoped that the third and final volume be published soon.

Juozas Tininis,

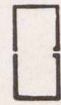
Lecturer in Indo-European Studies
University of California
Los Angeles

Footbridges and Abysses

Aloyzas Baronas tells us, in his *Footbridges and Abysses*, of a time in Lithuanian history in which the forces of good and evil become one and the same. The enemy or the "defender" of a land torn apart by World War II both are evils to the natives of Lithuanian soil, as well as enemies to mankind. Basically, the progression of the story involves German soldiers in occupied Lithuania, who have under their control a body of Lithuanian prisoners which they use as work crews to help save the Nazi war machine. The prisoners suffer endless humiliation, subjugation to the Nazi guards' irate temperaments, and forced labor under the guise of "saving" the homeland. But here is exactly what Baronas is concerned with. These prisoners torn between two possibilities, both of which are impossible to accept; continued subjugation to the Nazis, and freedom by the Soviet armies.

The meaninglessness of these prisoners' predicament becomes vividly clear as the story progresses. Not only are they digging trenches to build up the war machine of the Nazis, but now they are forced to carry out a scorched earth policy and destroy and pillage the farms of the people of their own country. No longer is there a feeling of patriotism. Now, the only feeling left is survival. It is not even deemed necessary to try and escape... escape to what? Either the Germans would find them and shoot them, or the Soviets would force them into work gangs along their front. This situation leaves these men at a crisis which has no possibility of being resolved satisfactorily.

LITHUANIANS MAKE NEWS

● Congressman E. J. Derwinski (R-4th, Ill.), has announced that Arvidas Jarašius, son of Mr. and Edmund Jarašius, of Lansing, Ill., has been appointed to the United States Military Academy at West Point, where he will report in June after his graduation from Thorton Fractional South High School.

The young man's parents reached the U. S. shores in 1950.

"I am especially proud of this unusual accomplishment by Arvidas which dramatizes the great land of opportunity in which we live when the son of immigrants who reached this country as escapees from Communism qualifies for admission to a military academy," Derwinski stated.

BOOKS & PERIODICALS

Continued from page 20

Finally, Baronas is concerning the reader with the injustice and senselessness of war in terms of all men and all nations. The example of what happened to Lithuania in World War II shows the loss on both sides of the struggle intended for gain, and the great suffering that was caused but earned nothing. The war has even destroyed the relationship that men have with nature... with the trees and flowers and birds, with their wives and with each other. No longer does the narrator of the story feel affected or related to these things... only to himself. What was done to each man individually is the eventual point of Mr. Baronas' book. Man can no longer relate to the universe in the manner in which God meant him to. Ultimately, we shall be obliged to return to nature for reason and strength and tranquility, which is what we should have done in the first place before the war was shaped by "man-made" contrivances.

Dorothy Rounsavell,

Editors Note: Dorothy Rounsavell is a UCLA student of Lithuanian Literature in Translation (class of lecturer J. Tininis; Indo-European Studies).

"Echoes of Homeland" (Tėviškės Aidai), a Melbourne weekly paper published in Lithuanian, notes several artistic and career successes of its countrymen there:

● Represented at the bi-annual festival of art in Adelaide (March 6 to 28, with participants from foreign countries) were the Lithuanian artists: Kapočiūnas, Neliubšys, Pocienė, Šalkauskas (prize winner), Žygas.

Mrs. Kapočiūnas, wife of the artist, had designed the ornamentation of the city's streets; Ieiva Pocienė, a sculptor, had designed and embellished the Lithuanian unit of the national parcels on Victoria Square and North Terrace on Flower Day. Lithuanian folk dance groups appeared on two occasions, led by V. Straukas.

A local paper "The News" gave a full page to the achievements in modelling of Dovilė Tugaudytė, a former stenographer.

● For two consecutive years **Valentina Venslovavičienė** has been reaping top prizes for her beautiful, Lithuanian national style entries to doll competitions. Alone the genuineness of stylization and color-matching of the costumes of the dolls, the fancy needlework in executing their costumes, have brought their designer fame amongst the general Australian public and press.

V. Venslovavičienė has recently won another competition for her artistically executed Easter Eggs. Miniature, fine scenes of Christ's Passion are balanced by still finer Lithuanian ornamental motifs. (Third prize amongst 65 entries went to another Lithuanian, **Danutė Grigonytė**, according to "The News").

● The Captive Nations Committee of Northern California is adding to its activities during Captive Nations Week this year a concert in San Francisco on Sunday, July 19th in Golden Gate Park. Besides this festivity of national folk songs and dances one Saturday in July will be dedicated to a banquet.

Anti-communist activities and protests against terrorism in Latin America are beset with grave complications. This is explained in a recent press release of the **Societies for Defense of Tradition, Family and Property** (in Brazil, Argentina, Chile and Uruguay).

Seeking Papal protection of the Catholic cause in combating communism the Societies had delivered to Pope Paul VI a giant application with over 2 million signatures of Latin Americans.

Masses were celebrated with the same intention throughout the main cities of several countries, especially Brazil. The principal of those masses was held in Sao Paulo by Dom Antonio de Castro Maler, Bishop of Campos. Representatives of countrymen enslaved by communism were participating, including Lithuanians.

S. Motuzas

Lithuania under the Communist Yoke
Wood-carving.

Yet parallel to this police were breaking down subversive groups and were locating group members amongst Catholic clergy in a Dominican monastery. The Auxiliary Bishop of Sao Paulo, Dom Jose Lafayette Alves, forbade the Society members to wear their insignia and carry their banners during liturgical ceremonies. This caused members of TFR to appear with black bands of mourning.

LITHUANICA IN EXPO '70

With the opening of Expo '70 in Osaka, Japan, on March 15th Lithuanians are curious to know if and how much their country's achievements are noticeable at this gigantic concert of nations. As far as the Pavilion of the Soviet Union is concerned traces of Lithuanica are even more hidden behind the Curtain than they were in Expo '67 in Montreal, Canada.

The correspondent of "Draugas" Z. Umbražiūnas reports that he encountered great pains before he could uncover anything Lithuanian in the Soviet pavilion overflowing with communist propaganda. Of course there was no guide available to inform him about Lithuanian exhibits or to direct him to where they were displayed. The Soviets have aimed all their attention to the Asian visitors and the concerns of their continent — and are providing them with slanted information. There is a general tendency to avoid featuring anything from individual "Soviet Republics" — everything is melted into a single Soviet pot and shown in a manner

as though all "Soviet" republics were one integral part of Russia.

Only on the basis of some information specially provided to certain sources of the press may we obtain the possibility of detecting several of the exhibits created by Lithuanians.

The Japanese company Chori, Ltd. has ordered many souvenirs in wood, amber and ceramics from the ateliers Dovana, Jiesia (in Kaunas), Menas, Dailė (in Klaipėda) and Miniija (in Plungė).

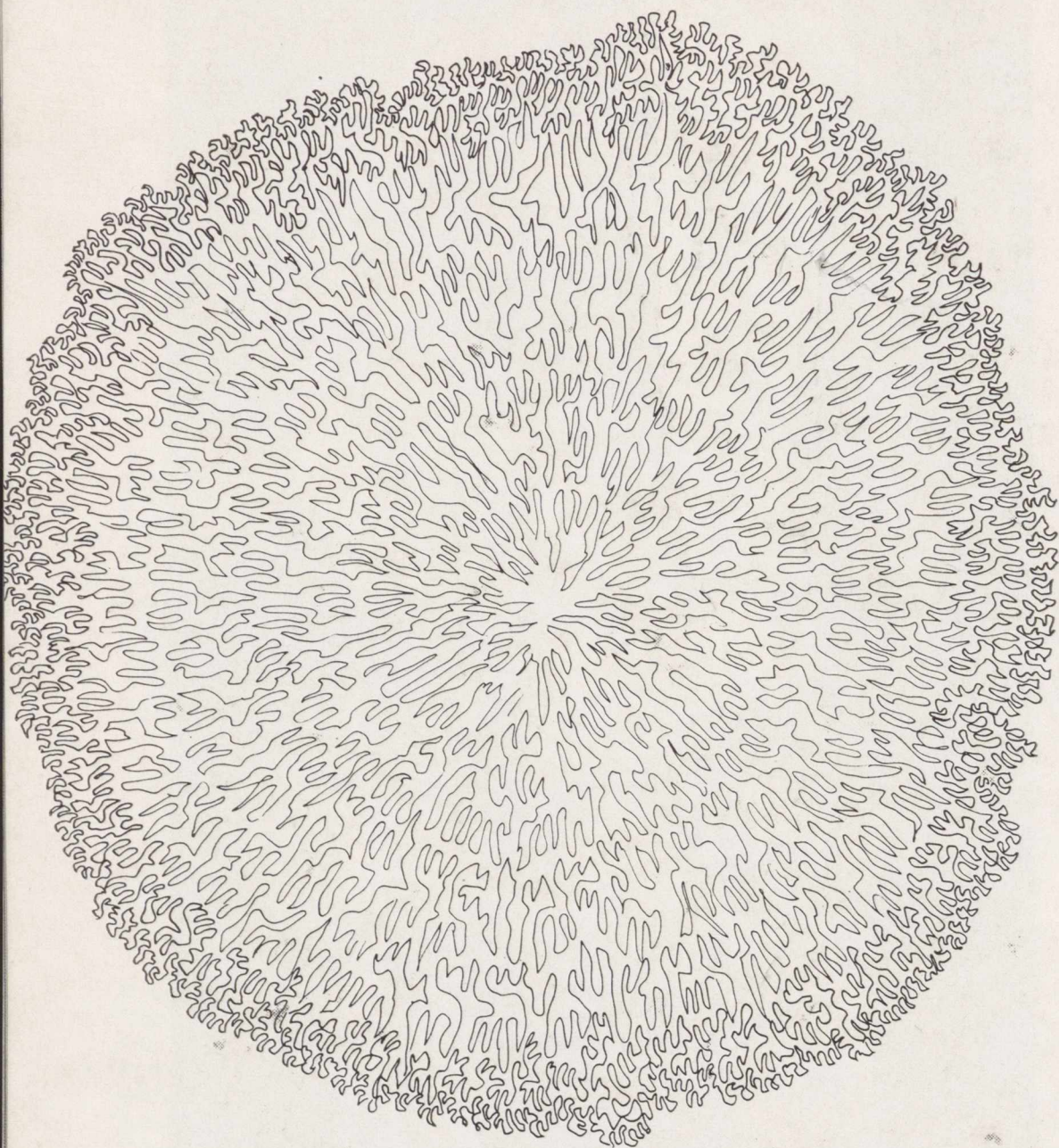
Upon entering the Soviet pavilion one notices the stained glass compositions by Kazys Morkūnas: "Friendship with Japan", and "Soviet Youth".

The geological department of the Soviet pavilion has been prepared for exhibition by a group of Lithuanian architects and artists, headed by Tadas Baginskas. The geological map of the rich natural resources of the Soviet Union has been composed of bronze leaflets and figure birds and beasts, as attractive as its author, Gita Baginskienė. The mountain crystal fountain flooding red and green light over the hall is by Tadas Baginskas.

There are also works of A. Každailis. When one enters the "Jewel Box", through a brass door by L. Ločeris, inside one finds some specimens of applied art by a number of Lithuanians.

There are 35 Lithuanian books on exhibit, a selection of the most attractive recent publications.

The Vilnius Chamber of Models is exhibiting collections of women's clothes.

Grafinis piešinys.

Iš O. Šablauskienės parodos
Los Angeles mieste birželio 21 d.

Graphic design, by Mrs. O. Šablauskas from the exhibition of her drawings, Los Angeles, June 21.

Iš dail. Vytauto Igno parodos Hartforde birželio 13-14 d. Dailininkas (kairėj) kalbasi su parodos žiūrovais Viktoru ir Emilija Liaukais.

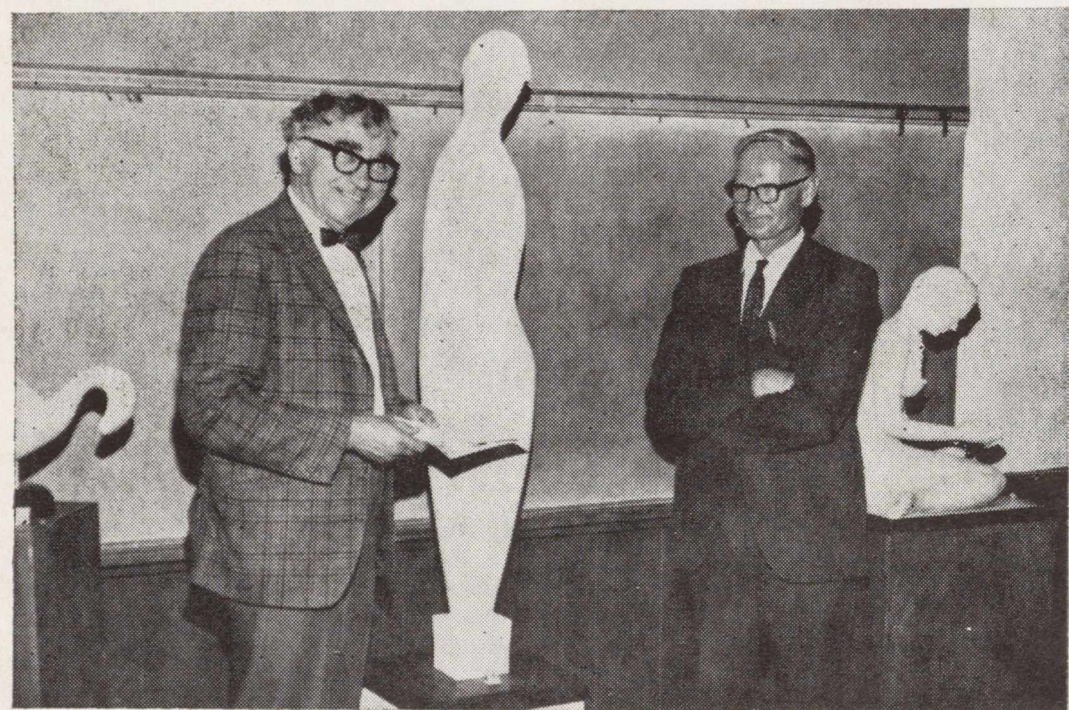
Foto A. Dziko

Artist Vytautas Ignas during the exhibition of his paintings in Hartford, Conn. on June 13-14th.

Anastazijos ir Antano Tamošaičių parodoje Washingtone. Dail. A. Tamošaitis (vidury) su rašytojais A. Vaičiulaičiu ir J. Aisčiu (kairėj) ir Lietuvos Atstovu J. Kajecku (dešinėj).

From the exhibition of Anastasia and Antanas Tamošaitis (second from right) with writers A. Vaičiulaitis and Jonas Aistis (left) and the Lithuanian Charge d'Affaires, J. Kajeckas (right) in Washington, D.C.

Pr. Gasparoni skulptūros parodos atidarymo žodį taria LD red. Brazdžionis, dešinėj — skulptorius Pr. Gasparonis. Dešinėj skulptūra "Gintarėli, gintarėli", laimėjusi I-ą vietą lankytojų pasisakyme, ir Vidury — Lietuva, laimėjusi 10-tą vietą. Paroda vyko Los Angelėse birželio 20 ir 21 d.

Opening of the exhibition of sculptures and ceramics of Pr. Gasparonis (right) in Los Angeles on June 20th.

Editor-in-chief of "Lithuanian Days" Brazdžionis delivers the opening address; the sculptor Gasparonis stands in front of his most appreciated (by popular vote) statuette "Little amber, little amber".

Foto V. Fledžinskas

Vytautas Ignas

ATSISVEIKINIMAS
Farewell (Oil)

Antanas Tamošaitis

KAIMYŪ KIEMAS
Neighbors' Backyard
(Oil)

Anastazija Tamošaitienė

Lietuviškas tautinis šokis.
Kilimas.

Lithuanian National Dance.
Carpet, hand woven
by artist Mrs. A. Tamošaitis

VYTĖ NEMUNĖLIS

MEŠKIUKAS
RUDNOSIUKAS

V. Stančikaitės iliustracijos — Išleido "Lietuvių Dienos" — Kaina \$3.00